

**MINISTARSTVO PRAVOSUĐA
UPRAVA ZA ZATVORSKI SUSTAV
SREDIŠNJI URED**

**I Z V J E Š Ć E
O STANJU I RADU KAZNIONICA, ZATVORA I ODGOJNIH ZAVODA
ZA 2005. GODINU**

prosinac 2006.

SADRŽAJ

I.	Uvod	3
II.	Ustrojstvo, djelokrug i upravljanje	3
III.	Službenici i namještenici u zatvorskom sustavu	4
IV.	Kapaciteti, standardi i uvjeti smještaja zatvorenika	13
V.	Zatvorenici	16
VI.	Rad zatvorenika	29
VII.	Stanje sigurnosti	31
VIII.	Stanje objekata i opreme kaznionica, zatvora i odgojnih zavoda	40
IX.	Financijska izvješća o poslovanju kaznionica, zatvora i odgojnih zavoda	42
X.	Ocjena stanja i rada u kaznionicama, zatvorima i odgojnim zavodima	46
XI.	Posebno izvješće o izvršavanju uvjetne osude sa zaštitnim nadzorom i rada za opće dobro na slobodi	46

I. UVOD

Uprava za zatvorski sustav Ministarstva pravosuđa ustrojena je radi izvršavanja kazne zatvora, maloljetničkog zatvora, mjere pritvora te odgojne mjere. Nadležnost Uprave za zatvorski sustav, ustrojstvo, način rada i djelokrug te radno pravni položaj službenika i namještenika uredjeni su zakonima:

- Zakonom o izvršavanju kazne zatvora,
- Zakonom o izvršenju sankcija izrečenih za kaznena djela, privredne prijestupe i prekršaje,
- Zakonom o sudovima za mladež,
- Zakonom o kaznenom postupku,
- Zakonom o djelokrugu ministarstava i državnih upravnih organizacija,
- Zakonom o pravima iz mirovinskog osiguranja djelatnih vojnih osoba i ovlaštenih službenih osoba,
- Zakonom o državnim službenicima.

Uredbama su pobliže propisani ustroj, djelokrug i način rada Uprave za zatvorski sustav te odore službenika pravosudne policije i službena vozila. Pravilnicima je propisan način odobravanja pogodnosti zatvorenika; oprema te standardi smještaja i prehrane zatvorenika; rad i strukovna izobrazba zatvorenika, raspolaganje novcem za vrijeme izdržavanja kazne zatvora; izobrazba zaposlenika; način obavljanja poslova osiguranja i primjene sredstava prisile; obavljanje inspekcijskog nadzora te načini izvršavanja pojedine kaznenopravne sankcije i mjere.

II. USTROJSTVO, DJELOKRUG I UPRAVLJANJE

Uprava za zatvorski sustav je upravna organizacija u sastavu Ministarstva pravosuđa osnovana posebnim zakonom i to Zakonom o izvršavanju kazne zatvora, koja obavlja upravne i stručne poslove u svezi s izvršavanjem:

- kazne zatvora izrečene u kaznenom postupku,
- kazne zatvora izrečene u prekršajnom postupku,
- kazne zatvora izrečene u drugom sudskom postupku,
- kazne maloljetničkog zatvora,
- novčane kazne zamijenjene kaznom zatvora u kaznenom postupku,
- novčane kazne zamijenjene kaznom zatvora u prekršajnom postupku,
- mjere pritvora,
- odgojne mjere upućivanja u odgojni zavod,
- provedbe stručne izobrazbe službenika zatvorskog sustava,
- unutarnjeg nadzora pravilnog, pravodobnog i zakonitog rada ustrojstvenih jedinica, službenika i namještenika Uprave.

Za obavljanje poslova Uprave za zatvorski sustav ustrojene su unutarnje ustrojstvene jedinice:

- I. Središnji ured u Zagrebu,
te kao posebne ustrojstvene jedinice izvan sjedišta Uprave za zatvorski sustav:
- II. Kaznionice u Glini, Lepoglavi, Lipovici-Popovači, Požegi, Turopolju, Valturi i Zatvorska bolnica u Zagrebu,
- III. Zatvori u Bjelovaru, Dubrovniku, Gospiću, Karlovcu, Osijeku, Požegi, Puli, Rijeci, Sisku, Splitu, Šibeniku, Varaždinu, Zadru i Zagrebu,
- IV. Centar za izobrazbu zaposlenika zatvorskog sustava u Lipovici-Popovači.

Upravom za zatvorski sustav upravlja ravnatelj s položajem pomoćnika ministra, koji je ujedno čelnik Središnjeg ureda. Kaznionicama, zatvorima, Centrom za izobrazbu i odgojnim zavodima upravljaju upravitelji, koje na položaj imenuje ministar pravosuđa na temelju natječaja i na četiri godine. Ravnatelj Uprave za zatvorski sustav odgovoran je za svoj rad ministru pravosuđa i Vladi Republike Hrvatske, a upravitelji ravnatelju i ministru.

Kaznionice su osnovane radi izvršavanja kazne zatvora izrečene u kaznenom postupku. Glavna svrha izvršavanja kazne zatvora jest ospozobljavanje zatvorenika za život na slobodi u skladu sa zakonom i društvenim pravilima uz čovječno postupanje i poštovanje dostojanstva osoba koja se nalaze na izdržavanju kazne zatvora i maloljetničkog zatvora. Kazna zatvora u trajanju duljem od šest mjeseci izvršava se u sedam kaznionica, u kojima se izvršavaju i sigurnosne mjere obveznog liječenja od ovisnosti o alkoholu i opojnim drogama kada su izrečene uz kaznu zatvora. U jednoj se kaznioničkoj – Zatvorskoj bolnici u Zagrebu, uz izvršavanje kazne zatvora uz koju je izrečena sigurnosna mjera obveznog psihijatrijskog liječenja, provodi se liječenje svih kategorija zatvorenika. Kazna maloljetničkog zatvora izvršava se na posebnom odjelu kaznionice.

Mjera pritvora izvršava se u četrnaest zatvora, u kojima se izvršava i kazna zatvora do šest mjeseci. U četiri se zatvora (u Gospiću, Puli, Šibeniku i Zagrebu) na posebnom zatvoreničkom odjelu izvršava kazna zatvora u duljem trajanju.

Odgojna mjera upućivanja u odgojni zavod, koju sudovi izriču maloljetnim počiniteljima kaznenih djela, izvršava se u Odgojnem zavodu Turopolje (za maloljetnike) i Odgojnem zavodu Požega (za maloljetnice).

U Centru za izobrazbu obavlja se stručna izobrazba službenika zatvorskog sustava iz stručnih područja specifičnih za postupanje sa zatvorenicima i provedbe pojedinačnog programa izvršavanja kazne zatvora.

Prema stupnju sigurnosti i slobodi kretanja zatvorenika kaznionice u Glini, Lepoglavi i Zatvorska bolnica su zatvorene, Kaznionica u Lipovici-Popovači i Kaznionica u Turopolju poluotvorene, a Kaznionica u Valturi otvorena. Kaznionica u Požegi za žene i maloljetnički zatvor je zatvorena, a za muškarce poluotvorena. Zatvori, kao tijela za izvršavanje mjere pritvora i kazne zatvora zatvorenog su tipa. Kaznionica u Lepoglavi je kaznionica najvećeg stupnja sigurnosti u zatvorskome sustavu u kojoj se izvršavaju i dugotrajne kazne zatvora. U Kaznionici u Glini izdržavaju kaznu zatvora mlađe punoljetne osobe i prvi puta osuđene osobe.

Ustrojstvo Središnjeg ureda, kaznionica, zatvora, Centra za izobrazbu i odgojnih zavoda, tijekom 2005. nije mijenjano u odnosu na ustroj prikazan u Izvješću za 2004. godinu.

III. SLUŽBENICI I NAMJEŠTENICI U ZATVORSKOM SUSTAVU

Pravilnikom o unutarnjem redu u kaznionicama, zatvorima, Centru za izobrazbu i odgojnim zavodima sistematizirana su odgovarajuća službenička radna mjesta visoke, više i srednje stručne spreme, te namještenika srednje i niže stručne spreme.

U odnosu na visoku stručnu spremu zastupljene su društveno-humanističke, pravne, ekonomske, medicinske i veterinarske, kriminalističke te tehničke struke. Službenici visoke stručne spreme u najvećem broju izravno sudjeluju u provođenju pojedinačnog programa

izvršavanja kazne zatvora. Od službenika srednje stručne spreme, najveći broj su službenici osiguranja (pravosudna policija), strukovni učitelji te medicinske sestre odnosno tehničari. Ovi su službenici ovlaštene službene osobe kojima se zbog težine i naravi posla i posebnih uvjeta rada (povećana opasnost za život i zdravlje radi nasilja, izloženosti zaraznim bolestima, smjenskog rada, rada na neradne dane i državne blagdane i pripravnost, te stalne izloženosti stresu) staž osiguranja računa s povećanim trajanjem (beneficirani radni staž) i ostvaruju pravo na dodatak na osnovnu plaću s temelja uvjeta rada.

U kaznionicama, zatvorima i odgojnim zavodima utvrđena je sistematizacija radnih mesta s 2793 izvršitelja, koja je na kraju 2005. godine bila popunjena s 2380 izvršitelja, odnosno nepotpunjena je za 413 izvršitelja. Prosječna starosna dob svih zaposlenika je 38,4 godine, prosječan radni staž 18 godina od čega 10,8 godina u zatvorskom sustavu.

Pregled zaposlenika u 2005. godini

kaznionice / zatvori / odgojni zavodi	stručna sprema	sistematizirano	popunjeno	projek starosne dobi			projek efektivnog radnog staža			projek efekt.radnog staža u sustavu		
				M	Ž	M+Ž	M	Ž	M+Ž	M	Ž	M+Ž
nadređeni službenici	SSS	14	13	39,0	33,0	36,0	20,3	23,3	21,8	14,0	12,5	13,3
	VŠS	38	32	37,9	37,9	37,9	17,1	20,0	18,5	12,7	11,9	12,3
	VSS	157	127	48,2	42,4	45,3	23,3	21,2	22,2	15,5	12,6	14,0
	mr.		2	43,0		43,0	20,5		20,5	16,5		16,5
službenici tretmana	SSS	28	26	36,8	38,4	37,6	17,9	20,3	19,1	10,1	16,3	13,2
	VŠS	10	8	32,7	38,0	35,3	17,3	16,0	16,7	3,3	12,8	8,1
	VSS	137	98	40,9	42,5	41,7	19,0	17,3	18,2	10,1	10,6	10,4
	mr.		1		45,0	45,0		17,0	17,0		1,0	1,0
službenici osiguranja	SSS	1331	1199	36,0	35,8	35,9	15,4	14,5	15,0	12,3	13,5	12,9
	VŠS	130	100	37,2	37,0	37,1	14,8	15,4	15,1	12,3	14,3	13,3
	VSS	39	38	36,3	21,5	28,9	12,7	9,5	11,1	8,7	7,5	8,1
strukovni učitelji	SSS	289	242	38,6	43,2	40,9	18,3	22,1	20,2	12,0	13,4	12,7
	VŠS	10	10	35,2	21,5	28,4	15,8	9,0	12,4	12,8	9,0	10,9
službenici zdravstvene skrbi	SSS	70	63	33,2	37,7	35,4	14,8	15,2	15,0	9,0	7,2	8,1
	VŠS	16	12	30,8	32,1	31,4	11,5	20,1	15,8	8,5	7,1	7,8
	VSS	42	28	48,8	33,6	41,2	21,1	8,2	14,6	10,8	4,2	7,5
	mr.		1		42,0	42,0		16,0	16,0		9,0	9,0
	dr.		1	48,0		48,0	21,0		21,0	11,5		11,5
službenici koji sudjeluju u programu izvršavanja kazne zatvora, mјere pritvora i odgojne mјere	SSS	78	66	45,7	43,4	44,6	22,5	22,2	22,4	13,6	13,0	13,3
	VŠS	13	10	48,6	48,0	48,3	27,4	27,0	27,2	15,5	7,8	11,7
	VSS	14	10	45,8	38,0	41,9	18,5	13,0	15,8	12,0	12,0	12,0
službenici na administrativno tehničkim poslovima	SSS	209	171	43,2	42,0	42,6	21,4	20,2	20,8	12,4	10,6	11,5
	VŠS	29	24	37,3	43,8	40,6	18,8	21,0	19,9	8,6	10,8	9,7
	VSS	23	15	39,0	47,9	43,5	17,8	21,3	19,6	7,2	12,6	9,9
namještenici	NKV	59	51	41,6	41,9	41,8	26,8	18,3	22,5	18,8	7,9	13,3
	SSS	57	32	30,8	34,5	32,6	17,6	13,3	15,4	8,0	9,3	8,6
UKUPNO		2793	2380	38,5	38,4	38,4	18,8	17,2	18,0	11,5	10,1	10,8

Pravilnikom o unutarnjem redu u zatvorskom sustavu utvrđeno je 1533 službenika pravosudne policije, a na kraju 2005. zaposleno je bilo 1355 izvršitelja, što je za 178 izvršitelja manje od sistematiziranog.

Pregled službenika osiguranja

kaznionice / zatvori / odgojni zavodi	sistematisirano	popunjeno	nepotpunjeno
Zatvor u Bjelovaru	39	33	6
Zatvor u Dubrovniku	28	22	6
Zatvor u Gospiću	61	49	12
Zatvor u Karlovcu	34	31	3
Zatvor u Osijeku	69	66	3
Zatvor u Požegi	39	36	3
Zatvor u Puli	86	73	13
Zatvor u Rijeci	60	53	7
Zatvor u Sisku	37	31	6
Zatvor u Splitu	82	78	4
Zatvor u Šibeniku	45	45	0
Zatvor u Varaždinu	39	38	1
Zatvor u Zadru	36	31	5
Zatvor u Zagrebu	260	244	16
Zatvorska bolnica	48	48	0
Kaznionica u Glini	99	53	46
Kaznionica u Lepoglavi	243	222	21
Kaznionica u Lipovici	34	26	8
Kaznionica u Požegi	119	104	15
Kaznionica u Turopolju	31	31	0
Odgojni zavod Turopolje	41	41	3
Ukupno	1533	1355	178

Pregled službenika tretmana prema strukama

socijalni pedagog	35
Pedagog	14
socijalni radnik	14
Psiholog	14
profesor povijesti, filozofije, sociologije i politolog	10
profesor prirodnih, tehničkih i dr. predmeta (fizika, matematika, biologija, elektrotehnika, strojarstvo, ugostiteljstvo i dr.)	8
profesor tjelesne kulture	7
profesor jezika i književnosti	5
profesor glazbene i likovne umjetnosti	3
dipl. učitelj	3
dipl. vjeroučitelj i teolog	2
Ukupno	115

Pregled liječnika

opća medicina	14
spec. psihijatar	5
stomatolog	4
spec. kiriug	2
spec. internist	2
spec. pulmolog	1
spec. opće medicine	1
spec. med. rada	1
ukupno	30

Jednako kao i u Izvješću za 2004. godinu, i u 2005. godini prisutan je problem nepopunjenošti sistematiziranih radnih mjesta od kojih su najznačajnija radna mjesta liječnika, službenika tretmana i službenika osiguranja (pravosudne policije). Nepopunjenošću radnih mjesta i nadalje je uvjetovana ograničenjem proračunskih finansijskih sredstava, odnosno zabranom prijama u državnu službu, dok je radno mjesto liječnika psihijatra u Kaznionici u Lepoglavi već godinama nepopunjeno zbog nedostatka interesa ove struke za rad u toj Kaznionici. Zbog toga se u Kaznionici u Lepoglavi, kao i u drugim kaznionicama i zatvorima u kojima nema liječnika psihijatra, pružanje psihijatrijske skrbi organizira tjednim dolaskom liječnika psihijatra iz Zatvorske bolnice i ugovorom sa psihijatrima javnog zdravstva.

Zbog povećanja broja zatvorenika, prisutna je potreba za popunom nepopunjениh radnih mjesta službenika tretmana i ustrojavanje većeg broja ovih službenika posebno u zatvorima u kojima je Pravilnikom o unutarnjem redu ustrojen samo jedan ili dva izvršitelja.

Primjedbe u svezi s nepopunjenošću radnih mjesta službenika zdravstvene struke, osobito liječnika te službenika tretmana i osiguranja dao je i Pučki pravobranitelj koji je u 2005. godini obišao kaznionice, zatvore i odgojne zavode te je svoje izvješće dostavio Središnjem uredu Uprave za zatvorski sustav Ministarstva pravosuđe i Hrvatskom saboru.

Također su na nepopunjenošću radnih mjesta primjedbe i CPT-a Vijeća Europe čiji su predstavnici krajem 2003. godine obišli Kaznionicu u Lepoglavi, Zatvorsku bolnicu, Zatvor u Splitu i Zatvor u Osijeku, a Izvješće s preporukama dostavili su u 2004. godini, što je konstatirano i u Izvješću za 2004. Najbitnije preporuke se, sukladno europskim standardima, odnose na:

- potrebu osiguranja većeg broja medicinskog osoblja, kako liječnika tako i medicinskih tehničara zbog potrebe osiguranja zatvorenicima cjelodnevne zdravstvene skrbi,
- nužnost podizanja standarda smještaja zatvorenika i povećanje smještajnih kapaciteta s obzirom na povećan broj zatvorenika, te osiguravanje posebnih prostora za organiziranje slobodnog vremena i izobrazbe zatvorenika,
- potrebu povećanja radnog angažmana zatvorenika i to kako zatvorenika na izdržavanju kazne tako i pritvorenika.

Zbog posebnih uvjeta rada i ovlasti za primjenu sredstava prisile prema, za službenike osiguranja (pravosudne policije) propisano je utvrđivanje zdravstvene sposobnosti redovitim i kontrolnim pregledom. U 2005. godini obavljen je redoviti zdravstveni pregled 476 ovih službenika u svrhu ocjene radne sposobnosti. Kod 25 službenika utvrđena je zdravstvena nesposobnost za obavljanje poslova svojega radnog mesta, dok je kod 39 službenika utvrđena ograničena sposobnost. Za 35 službenika provode se dodatne zdravstvene pretrage zbog sumnje u nesposobnost. Ocjenu sposobnosti za obavljanje poslova ovlaštene službene osobe ovih službenika utvrdit će Prvostupanska zajednička komisija Ministarstva unutarnjih poslova i Ministarstva pravosuđa. U međuvremenu, do konačne ocjene Prvostupanske zajedničke komisije, službenici kod kojih nije utvrđena zdravstvena sposobnost uglavnom su na bolovanju, odnosno ne obavljaju poslove radnog mesta na koje su raspoređeni.

U zatvorskom sustavu rad službenika mora se organizirati tijekom svih 24 sata dnevno i neradnim danima i blagdanima, pa nepopunjenošću radnih mjesta i nesposobnost službenika za obavljanje poslova otežava rad i postupanje sa zatvorenicima, odnosno svakodnevno izvršavanje poslova. Zbog toga službenici ostvaruju velik broj prekovremenih sati. Najviše prekovremenih sati ostvaruju službenici osiguranja (pravosudne policije). Zbog nedostatnog broja službenika i povećanja zatvorenika otežana je organizacija rada pa se za izvršavanje

redovitih poslova i zadaća pozivaju u službu službenici koji su slobodni nakon odrđene smjene. Velik broj službenika pravosudne policije ostvaruje više prekovremenih sati mjesečno. U 2004. godini službenici pravosudne policije ostvarili su ukupno 174.621 prekovremeni sat, dok su u 2005. godini, zbog povećanja broja zatvorenika pa time i opsega poslova, ostvarili 205.985 prekovremenih sati, što predstavlja povećanje od 17,96% u odnosu na 2004. godinu. Kad se navedeni broj ukupno ostvarenih prekovremenih sati službenika osiguranja dovede u odnos s brojem redovitih radnih sati, za ustvrditi je da su službenici osiguranja odradili izvan radnog vremena poslove za još 99,03 službenika.

kaznionice / zatvori / odgojni zavodi	popunjeno	nepopunjeno	2005. broj sati	potreban broj službenika	broj sati po 1 službeniku godišnje	broj sati po 1 službeniku mjesечно
Zatvor u Bjelovaru	33	6	3988	1,92	120,8	10,1
Zatvor u Dubrovniku	22	6	1908	0,92	86,7	7,2
Zatvor u Gospiću	49	12	24093	11,58	491,7	41,0
Zatvor u Karlovcu	31	3	1027	0,49	33,1	2,8
Zatvor u Osijeku	66	3	1742	0,84	26,4	2,2
Zatvor u Požegi	36	3	3794	1,82	105,4	8,8
Zatvor u Puli	73	13	10170	4,89	139,3	11,6
Zatvor u Rijeci	53	7	12265	5,90	231,4	19,3
Zatvor u Sisku	31	6	314	0,15	10,1	0,8
Zatvor u Splitu	78	4	14586	7,01	187,0	15,6
Zatvor u Šibeniku	45	0	7913	3,80	175,8	14,7
Zatvor u Varaždinu	38	1	5569	2,68	146,6	12,2
Zatvor u Zadru	31	5	2964	1,43	95,6	8,0
Zatvor u Zagrebu	244	16	40635	19,54	166,5	13,9
Zatvorska bolnica	48	0	6303	3,03	131,3	10,9
Kaznionica u Glini	53	46	7265	3,49	137,1	11,4
Kaznionica u Lepoglavi	222	21	40044	19,25	180,4	15,0
Kaznionica u Lipovici	26	8	1058	0,51	40,7	3,4
Kaznionica u Požegi	104	15	9965	4,79	95,8	8,0
Kaznionica u Turopolju	31	0	2706	1,30	87,3	7,3
Odgojni zavod Turopolje	41	3	7676	3,69	187,2	15,6
Ukupno	1355	178	205985	99,03	152,0	12,7

Prekovremeni sati službenika pravosudne policije tijekom 2005.

Prekovremeni rad u proračunskoj 2005. godini

Kaznionice, zatvori	Broj sati prekovremenog rada prav. policije	Bruto plaća	Broj sati prekovremenog rada ostalih zaposlenika	Bruto plaća	Broj sati prekovremenog rada ukupno	Bruto plaća ukupno
Zatvorska bolnica	6.197	252.449	5.310	515.980	11.507	768.429
Glina	6.345,50	244.181	684	38.514	7.029,50	282.695
Lepoglava	38.699	2,038.135	14.835	768.997	53.534	2,807.132
Lipovica	812	30.462	565	27.614	1.377	58.076
K.Požega	10.909	453.693	8.104,70	416.477	19.013,70	870.170
K.Turopolje	2.534,50	116.620	2.186	125.374	4.720,50	241.994
ODZ Turopolje	7.382	281.598	4.619	249.566	12.001	531.164
Valtura	1.533,50	52.616	9.691	375.802	11.224,50	428.418
Bjelovar	3.792	148.977	938	39.933	4.730	188.910
Dubrovnik	1.906	71.256	159	10.361	2.065	81.617
Gospic	24.786	897.694	4.768	187.833	29.554	1,085.527
Karlovac	724	28.018	148	5.423	872	33.441
Osijek	1.370	51.511	-	-	1.370	51.511
Požega	3.356	130.675	-	-	3.356	130.675
Pula	9.826,50	369.117	1.517,50	62.903	11.344	432.020
Rijeka	12.034	441.859	2.572	105.373	14.606	547.232
Sisak	167	6.474	-	-	167	6.474
Split	14.735	587.870	1.180	62.460	15.915	650.330
Šibenik	7.811	311.503	2.813	130.911	10.624	442.414
Varaždin	5.102	192.102	70	2.210	5.172	194.312
Zadar	2.837	115.992	647	24.361	3.484	140.353
Zagreb	38.918	1,589.617	6.612	303.640	45.530	1,893.257
Centar za izobrazbu	-	-	-	-	-	-
UKUPNO	201.777	8.412.419	67.419,20	3.453.732	269.196,20	11.866.151

Prema broju iskazanih sati prekovremenog rada, nedostaje **128,93** zaposlenika, od kojih **96,64** službenika pravosudne policije i **32,29** ostalih službenika i namještenika. Prema utrošenim sredstvima za isplatu prekovremenog rada može se zaposliti **174,81** zaposlenika, od kojih **125,04** službenika pravosudne policije i **49,77** ostalih službenika i namještenika. Godišnja ušteda je uz pretpostavku zapošljavanja **3,318.000,00** kn.

Prekovremeni rad po mjesecima u proračunskoj 2005. godini

Prekovremeni rad za mjesec	službenici pravosudne policije		ostali zaposlenici		s v e u k u p n o	
	Sati	Bruto plaća	Sati	Bruto plaća	Sati	Bruto plaća
prosinac 2004.	12.157,00	480.653,60	4.830,50	236.533,07	16.987,50	717.186,67
siječanj 2005.	22.692,50	959.212,08	6.901,50	341.026,99	29.594,00	1.300.239,07
veljača 2005.	14.882,00	649.849,46	4.915,50	265.628,06	19.797,50	915.477,52
ožujak 2005.	13.156,50	531.389,69	5.201,50	255.734,47	18.358,00	787.124,16
travanj 2005.	17.867,50	753.924,85	5.394,35	279.790,87	23.261,85	1.033.715,72
svibanj 2005.	18.509,50	765.520,07	5.997,50	301.771,01	24.507,00	1.067.291,08
lipanj 2005.	15.544,00	641.224,17	5.450,50	281.146,87	20.994,50	922.371,04
srpanj 2005.	20.744,00	864.996,46	6.264,95	325.514,15	27.008,95	1.190.510,61
kolovoz 2005.	15.020,00	611.371,92	5.575,50	278.221,29	20.595,50	889.593,21
rujan 2005.	13.937,50	572.750,54	5.034,40	254.091,69	18.971,90	826.842,23
listopad 2005.	23.151,00	987.810,44	7.181,00	379.941,87	30.332,00	1.367.752,31
studeni 2005.	14.115,50	593.715,46	4.672,00	254.332,00	18.787,50	848.047,46
UKUPNO	201.777,00	8.412.418,74	67.419,20	3.453.732,34	269.196,20	11.866.151,08

Sukladno propisima, u Centru za izobrazbu zaposlenika zatvorskog sustava održava se permanentna edukacija službenika zatvorskog sustava. Svi službenici zatvorskog sustava koji su ovlaštene službene osobe dodatno se educiraju iz područja koja su specifična za rad u zatvorskom sustavu i postupanje sa zatvorenicima kao što su tretman zatvorenika ovisnika o drogi i alkoholu, prevencija zloporabe droge u zatvorskem sustavu, tretman zatvorenika oboljelih od PTSP-a, hepatitis i SIDE, prevencija suicida i drugih rizičnih ponašanja, komunikacija. Edukacija službenika osiguranja provodi se uvodnim i temeljnim tečajevima te ospozobljavanjem za primjenu sredstva prisile srednje jakosti. Tijekom 2005. godine edukaciju u Centru za izobrazbu završio je 871 službenik zatvorskog sustava.

Izobrazba službenika u 2005. godini

Vrsta izobrazbe	službenici odjela upravnih poslova	službenici odjela tretmana i zdravstveni službenici	službenici odjela osiguranja	ukupno službenika na izobrazbi
Institucionalni i poslijepenalni tretman osuđenih ovisnika	2	6		8
Edukacija za rad s novoinstaliranim programom za obračun plaća	21		1	22
Uporaba sile srednje jakosti			67	67
Pripreme za nastavu i metode poučavanja	1	3	2	6
Izobrazba za stručne voditelje u provođenju i nadzoru prakse vježbenika pravosudne policije			17	17
Temeljni tečaj vježbenika pravosudne policije			31	31
Prevencija zloporabe droga u zatvorskom sustavu	44	14	71	129
Zarazne bolesti hepatitis i SIDA	44	13	56	113
Informatička izobrazba	106	56	68	230
Komunikacija u zatvoru	25	27	100	152
Praktične tehnike skupnog i individualnog rada s ovisnicima		10		10
Uporaba sredstava prisile srednje jakosti za instrukture borilačkih vještina			5	5
Izobrazba načelnika i voditelja pododsjeka	1		59	60
Uvodni tečaj za vježbenike pravosudne policije			21	21
Ukupno: 14 tečajeva	244	129	498	871

Zbog posebnih uvjeta rada česta su profesionalna oboljenja uslijed kojih nastupa profesionalna nesposobnost službenika za obavljanje poslova svojega radnog mjesta. Zbog toga je u 2005. godini po potrebi službe umirovljeno dvadeset i osam službenika, od kojih su 13 službenici pravosudne policije a 15 ovlaštene službene osobe na poslovima izvršavanja kazne zatvora i njere pritvora.

Tijekom 2005. godine deset službenika i namještenika ostvarili su mirovinu na temelju općeg propisa. Šezdeset i jednom službeniku i namješteniku zatvorskog sustava služba, odnosno rad prestao je na temelju sporazuma, istekom roka, otkazom, po sili zakona ili na drugi.

Prestanci službe odnosno rada u 2005. godini

kaznionica / zatvor / odgojni zavod	prestanak službe						mirovina		
	sporazumom	istekom roka	otkazom	po sili zakona	na drugi način	ukupno	opći propis	rješenje ministra	ukupno
Kaznionica u Lepoglavi			1			1	2	4	6
Kaznionica u Lipovici		1		1		2		2	2
Kaznionica u Požegi	1					1		4	4
Kaznionica u Turopolju						0	1		1
Kaznionica u Valturi	1					1	1	4	5
Kaznionica u Glini				4	1	5	1	3	4
Zatvorska Bolnica						0			0
Zatvor u Bjelovaru					1	1	1		1
Zatvor u Dubrovniku						0		1	1
Zatvor u Gospiću	1			1		2		4	4
Zatvor u Karlovcu						0			0
Zatvor u Osijeku					1	1		1	1
Zatvor u Požegi					1	1		1	1
Zatvor u Puli	2				3	5			0
Zatvor u Rijeci	1				2	3	1	1	2
Zatvor u Sisku						0			0
Zatvor u Splitu	1	1				2			0
Zatvor u Šibeniku	1					1			0
Zatvor u Varaždinu						0		3	3
Zatvor u Zadru						0	1		1
Zatvor u Zagrebu	2	1		3	26	32	1		1
Odgojni zavod Požega						0			0
Odgojni zavod Turopolje	1			1	1	3	1		1
sveukupno	11	3	1	10	36	61	10	28	38

Stegovna odgovornost zaposlenika zatvorskog sustava uređena je općim propisom i Zakonom o izvršavanju kazne zatvora. Stegovni postupci protiv službenika zbog lakše povrede službene dužnosti u nadležnosti su upravitelja kaznionica, zatvora i odgojnih zavoda.

Stegovni postupci protiv zaposlenika iz nadležnosti upravitelja

kaznionica / zatvor / odgojni zavod	ukupno pokrenutih 2005.	u tijeku od 2004.	izrečene mjere		osobođeno	zastara	nedovršeni
			opomena	novčana kazna			
Kaznionica u Lepoglavi	14	1	7	6			2
Kaznionica u Lipovici							0
Kaznionica u Požegi	5		1	4			
Kaznionica u Turopolju							
Kaznionica u Valturi							
Kaznionica u Glini	1			1			
Zatvorska Bolnica	1		1				
Zatvor u Bjelovaru	7		0	4			3
Zatvor u Dubrovniku	3		1	1			1
Zatvor u Gospiću							0
Zatvor u Karlovcu	5				1		4
Zatvor u Osijeku							
Zatvor u Požegi							
Zatvor u Puli	1	1				1	1
Zatvor u Rijeci							
Zatvor u Sisku							
Zatvor u Splitu							
Zatvor u Šibeniku							
Zatvor u Varaždinu	2		2				
Zatvor u Zadru	2		1		1		
Zatvor u Zagrebu	8		4	1	1		2
Odgojni zavod Požega							
Odgojni zavod Turopolje		4		4			
sveukupno	49	2	17	17	3	1	13

Radi provedbe postupka i odlučivanja o teškim povredama službene dužnosti zaposlenika zatvorskog sustava, odlukom Vlade Republike Hrvatske ustrojen je Službenički sud za zaposlenike kaznionica i zatvora Uprave za zatvorski sustav Ministarstva pravosuđa. Tijekom 2005. godine pred ovim je sudom pokrenut 31 postupak protiv 40 službenika. Pravomoćno je dovršeno u 16 postupaka protiv 21 službenika.

Postupci zbog teške povrede službene dužnosti protiv službenika

kaznionica / zatvor / odgojni zavod u	ukupno pokrenutih 2005.	u tijeku iz prethodnih godina	izrečene kazne		osobodeno	zastara	nedovršeni
			novčana kazna	prestanak službe			
Kaznionica u Lepoglavi	3		1		1		1
Kaznionica u Lipovici	1		1				0
Kaznionica u Požegi	2		0	1			2
Kaznionica u Turopolju	3	1	2				2
Kaznionica u Valturi	0		0				0
Kaznionica u Glini	1		1				0
Zatvorska Bolnica	1		0				1
Zatvor u Bjelovaru	7		6				1
Zatvor u Dubrovniku	2		0				1
Zatvor u Gospiću	2		2				1
Zatvor u Karlovcu	2		0		1		1
Zatvor u Osijeku	1		1				0
Zatvor u Požegi	1		0				0
Zatvor u Puli	2	2	1			1	2
Zatvor u Rijeci							0
Zatvor u Sisku							0
Zatvor u Splitu							0
Zatvor u Šibeniku							0
Zatvor u Varaždinu							0
Zatvor u Zadru							0
Zatvor u Zagrebu	3						3
Odgojni zavod Požega							
Odgojni zavod Turopolje							
sveukupno	31	3	15	1	2	1	15

IV. KAPACITETI, STANDARDI I UVJETI SMJEŠTAJA ZATVORENIKA

Ukupni zakonski kapacitet smještaja zatvorenika u kaznionicama i zatvorima je 3009 osoba od čega 2274, odnosno 75,5% u zatvorenim uvjetima izvršavanja kazne zatvora i mjere pritvora; 526 odnosno 17,5% u poluotvorenim, te 209 odnosno 7% u otvorenim uvjetima izdržavanja kazne zatvora. U zatvorskom sustavu kontinuirani je trend povećanja broja zatvorenika, kojih je tijekom 2005. godine povremeno bilo i oko 3680, što premašuje smještajne kapacitete, posebno kad se uzme u obzir činjenica da većina zatvorenika mora izdržavati kaznu zatvora u zatvorenim uvjetima te da pritvorenici moraju biti smješteni u zatvorima također u zatvorenim uvjetima.

Tijekom 2005. godine popunjenoš kapaciteta u otvorenim uvjetima izvršavanja iznosila je 87%, u poluotvorenim uvjetima oko 79 %, dok su zatvoreni uvjeti bili prekapacitirani, odnosno popunjeni sa 127%. Smještajni kapaciteti u zatvorenim uvjetima koji podrazumijeva 4m² i 10m³ prostora po osobi, dostačni su za 2274 zatvorenika, a prosječno je bilo smješteno 2878 zatvorenika. Dakle, tijekom 2005. godine zatvorene kaznionice i zatvori bili su prosječno prekapacitirani za 603 zatvorenika. Budući da je trend porasta broja

zatvorenika i nadalje prisutan, stanje prekapacitiranosti u narednom razdoblju bit će još izražajnije.

Prekapacitiranost je najizražajnija u Kaznionici u Lepoglavi u kojoj su zatvoreni kapaciteti tzv. «Zvijezda» popunjeni sa 160%, te u Kaznionici u Glini popunjenoš se kreće oko 128%.

U Zatvorskoj bolnici u Zagrebu popunjenoš se kreće oko 120% zbog porasta broja zatvorenika kojima je uz kaznu zatvora izrečena sigurnosna mjera obveznog psihijatrijskog liječenja, koja se izvršava u toj kaznionici. Međutim, kako u ovoj kaznionici nedostaje poseban odjel za izvršavanje sigurnosne mjerne obveznog psihijatrijskog liječenja izrečene uz kaznu zatvora, ova se mjeru izvršava i u Kaznionici u Lepoglavi.

Također je i odjel za izvršavanje kazne maloljetničkog zatvora u Kaznionici u Požegi popunjeno sa oko 110%.

Tijekom 2005. godine najveća popunjenoš zatvora bila je u Bjelovaru, Osijeku i Varaždinu a se kretala od 160% do preko 200%. I u drugim je zatvorima, s iznimkom Zatvora u Dubrovniku, izražena velika popunjenoš koja se kretala od 110 do 165%.

Nadalje, na malom prostoru smješten je velik broj zatvorenika različitih kulturnih i socijalnih navika, izobrazbe, zdravstvenog stanja i potreba, što u uvjetima prekapacitiranosti povećava tenziju među zatvorenicima i doprinosi incidentnim situacijama.

Zbog prekapacitiranosti zatvorenih kaznionica i zatvora uvijek ne postoje prostorne mogućnosti za izvršavanje posebne mjerne održavanja reda i sigurnosti posebno rizičnih zatvorenika (odvajanje od ostalih zatvorenika, smještaj u posebno osiguranu prostoriju bez opasnih stvari, smještaj na odjel pojačanog nadzora, osamljenje). Također, uvijek nije moguće izvršiti najtežu stegovnu mjeru upućivanje u samicu koja se izriče zatvorenicima za počinjene teže stegovne prijestupe.

SMJEŠTAJNI KAPACITETI I POPUNJENOST U KAZNIONICAMA I ZATVORIMA NA DAN 30.12.2005.

Red. br.	Kaznionica/zatvor	UKUPNI KAPACITET	UKUPNO ZATVORENIKA	u %	Zakonski kapacitet u zatvorenim uvjetima	Popunjenošt		Zakonski kapacitet u poluotvorenim uvjetima	Popunjenošt		Zakonski kapacitet u otvorenim uvjetima	Popunjenošt	
						ukupno zatvorenika	u %		ukupno zatvorenika	u %		ukupno zatvorenika	u %
1.	Kaznionica u Glini	130	171	131,54	130	171	131,54						
2.	Kaznionica u Lepoglavi	523	741	141,68	397	631	158,94	126	110	87,30			
3.	Kaznionica u Lipovici	154	129	83,77				124	73	58,87	30	56	186,67
4.	Kaznionica u Turopolju	68	96	141,18				68	96	141,18			
5.	Kaznionica u Požegi (žene)	157	67	42,68	107	27	25,23	28	28	100,00	22	12	54,55
	Kaznionica u Požegi (muškarci)	114	62	54,39				114	62	54,39			
	Kaznionica u Požegi (mlt. zatvor M)	21	21	100,00	21	21	100,00						
	Kaznionica u Požegi (mlt. zatvor Ž)	0	0		0								
6.	Kaznionica u Valturi	150	101	67,33							150	101	67,33
7.	Zatvorska bolnica	107	118	110,28	107	118	110,28						
8.	Zatvor u Bjelovaru	53	87	164,15	53	87	164,15						
9.	Zatvor u Dubrovniku	38	34	89,47	38	34	89,47						
10.	Zatvor u Gospiću	100	101	101,00	61	62	101,50	32	27	84,38	7	12	171,43
11.	Zatvor u Karlovcu	36	44	122,22	36	44	122,22						
12.	Zatvor u Osijeku	100	177	177,00	100	177	177,00						
13.	Zatvor u Požegi	67	72	107,46	67	72	107,46						
14.	Zatvor u Puli	140	169	120,71	140	169	120,71						
15.	Zatvor u Rijeci	110	148	134,55	110	148	134,55						
16.	Zatvor u Sisku	46	60	130,43	46	60	130,43						
17.	Zatvor u Splitu	110	169	153,63	110	169	153,63						
18.	Zatvor u Šibeniku	86	117	136,05	86	117	136,05						
19.	Zatvor u Varaždinu	65	121	186,15	65	121	186,15						
20.	Zatvor u Zadru	40	57	142,50	40	57	142,50						
21.	Zatvor u Zagrebu	594	612	103,03	560	593	105,89	34	19	55,88			
	Ukupno	3009	3474	115,45	2274	2878	126,56	526	415	78,90	209	181	86,60

V. ZATVORENICI

Tijekom 2005. godine u zatvorskom sustavu Republike Hrvatske boravilo je ukupno 16.374 zatvorenika koji su imali sljedeće formalno-pravne statuse:

- **zatvorenici** na izdržavanju kazne zatvora izrečene zbog kaznenog djela,
- **pritvorenici** na izvršavanju mjere pritvora koju je odredio sud,
- **zadržani** – zatvorenici kojima je sud temeljem čl. 101. Zakona o kaznenom postupku odredio zadržavanje,
- **prekršajno kažnjeni** na izdržavanju kazne izrečene u prekršajnom postupku i supletorno kažnjeni – kojima je novčana kazna zamijenjena kaznom zatvora,
- **odgajanici** – na izvršavanju odgojne mjere upućivanja u odgojni zavod i
- **zatvorenici na izdržavanju kazne maloljetničkog zatvora.**

• *Zatvorenici na izdržavanju kazne zatvora izrečene zbog kaznenog djela*

Tijekom 2005. godine 5260 zatvorenika bilo je na izdržavanju kazne zatvora zbog kaznenog djela, što predstavlja 32,1% od ukupnog broja zatvorenika koji su bili u zatvorskom sustavu u 2005. godini. Od ukupnog broja zatvorenika tijekom godine započelo je 3290 zatvorenika s izdržavanjem kazne, dok je na početku 2005. godine već bilo 1970 zatvorenika koji su nastavili s izdržavanjem kazne zatvora.

Upućivanje na izvršavanje kazne zatvora obavlja sudac izvršenja nadležnog županijskog suda. Svi osuđenici osuđeni na kaznu zatvora dulju od šest mjeseci upućuju se na Odjel za psihosocijalnu dijagnostiku Zatvora u Zagrebu. Osuđenici osuđeni na kaznu zatvora do šest mjeseci upućuju se u zatvore najbliže mjestu prebivališta. Svaki zatvorenik na Odjelu za psihosocijalnu dijagnostiku boravi prosječno tri tjedna u kojem vremenskom razdoblju stručnjaci različitih specijalnosti obavljaju poslove psihosocijalne dijagnostike i sačinjavaju prijedlog pojedinačnog programa izvršavanja kazne zatvora, te prijedlog o upućivanju u konkretnu kaznionicu o čemu odluku donosi Središnji ured.

Pojedinačni program za svakog zatvorenika sadrži sljedeće elemente:

1. procjenu rizičnost o čemu ovisi upućivanje u različite kaznionice prema stupnju sigurnosti (zatvorena, poluotvorena, otvorena)
2. radna sposobnost, radne navike, vrsta poslova i uvjeti rada na koje se zatvorenik može rasporediti
3. obrazovna razina, potreba za obrazovanjem ili stručnim osposobljavanjem
4. zdravstveno stanje, potreba za liječenjem
5. uključivanje u posebne programe (ovisnost o drogama, alkoholu), po odluci suda ili procjeni stručnog tima
6. potreba za specifičnom psihološkom, psihijatrijskom, socijalnom ili pravnom pomoći
7. prijedlog posebnih oblika individualnog ili skupnog rada posebnih kategorija zatvorenika
8. sadržaji i oblici korištenja slobodnog vremena (kulturne i sportske aktivnosti)
9. kontakt s vanjskim svijetom (dopisivanje, telefoniranje, posjete obitelji i drugih osoba)
10. program pripreme za otpust na slobodu i pomoći nakon otpusta.

Nakon dolaska u kaznionicu u kojoj će izdržavati kaznu zatvoreniku se prezentira predloženi program i konkretizira se u skladu s mogućnostima kaznionice. Provođenje pojedinačnog programa kontinuirano se nadzire, a upravitelj ima obvezu najmanje svaka tri mjeseca preispitati svaki pojedinačni program. Uspješnost u provođenju programa procjenjuju članovi tima koji sudjeluju u njegovom provođenju. U skladu s rezultatima i napretku svakog

pojedinca određuje se razina uspješnosti odnosno stupanj i količina pogodnosti koju je zatvorenik stekao. Pogodnosti se ostvaruju postupno, a sastoje se od pogodnosti unutar kaznionice do odlaska na izlaske u mjestu prebivališta.

- Struktura zatvorenika s obzirom na vrstu kaznenih djela

S obzirom na vrstu kaznenog djela, u strukturi zatvorenika na kraju 2005. godine prevladavaju zatvorenici koji su počinili imovinsko kazneno djelo (35% zatvorenika), zatim slijede zatvorenici koji su počinili kazneno djelo protiv života i tijela (22%), te zatvorenici koji su počinili kazneno djelo protiv vrijednosti zaštićenih međunarodnim pravom (19%), a 8% zatvorenika je na izdržavanju kazne zbog kaznenog djela protiv spolne slobode i spolnog čudoređa, dok je 5% zatvorenika zbog kaznenog djela protiv opće sigurnosti ljudi i imovine i sigurnosti prometa a 3% zatvorenika je počinilo kazneno djelo protiv braka, obitelji i mladeži. Ostala djelapočinilo je ukupno 8% zatvorenika.

Broj zatvorenika prema vrstama kaznenih djela na dan 31.12.2005.

Kaznena djela protiv	31.12.2005.	
	broj	%
života i tijela	487	22,5
imovine	757	34,9
vrijednosti zaštićenih međunarodnim pravom	400	18,5
spolne slobode, čudoređa	173	8
opće sigurnosti ljudi i imovine i sig. prometa	117	5,4
braka, obitelji i mladeži	76	3,5
vjerodostojnosti isprava	22	1
sigurnosti platnog prometa i poslovanja	37	1,7
slobode i prava čovjeka i građanina	31	1,4
javnog reda	24	1,1
službene dužnosti	32	1,5
Republike Hrvatske	1	0
oružanih snaga RH	0	0
zdravlja ljudi	1	0
okoliša	0	0
pravosuđa	3	0,1
časti i ugleda	0	0
Ukupno	2167	100

- Struktura zatvorenika s obzirom na duljinu izrečene kazne

Na kraju 2005. godine skoro svaki treći zatvorenik 32,4% izdržavao je kaznu zatvora u trajanju od jedne do tri godine, a gotovo svaki peti zatvorenik (18,7%) imao je kaznu zatvora u trajanju od pet do deset godina, a nešto manji broj zatvorenika (16,3%) imao je kaznu zatvora u trajanju od tri do pet godina, 8,3% od deset do petnaest godina, 11,1% od šest mjeseci do jedne godine, 7,1% do šest mjeseci, a ostale visine kazne kretale su se ispod 5%. Iz tablice se vidi da svaki šesti zatvorenik (16,7%) ima kaznu zatvora u trajanju od deset godina i dulju, odnosno da je na kraju 2005. godine bilo 311 zatvorenika koji su izdržavali kazne zatvora dulje od deset godina.

Duljina kazne zatvorenika na dan 31.12.2005. g

duljina kazne	31.12.2005.	
	broj	%
do 6 mjeseci	154	7,1
6 mjeseci do 1 godine	240	11,1
1 do 3 godine	703	32,4
3 do 5 godina	354	16,3
5 do 10 godina	405	18,7
10 do 15 godina	180	8,3
15 do 20 godina	64	3
20 do 40 godina	67	3,1
ukupno	2167	100

- **Struktura zatvorenika s obzirom na stupanj naobrazbe**

O nepovoljnoj obrazovnoj strukturi zatvorenika ukazuje podatak da svaki deveti zatvorenik (10,6%) nema završenu niti osnovnu školu, te da 28,4% zatvorenika ima završenu samo osnovnu školu. Kad se ovim zatvorenicima pridoda 8,4% zatvorenika koji imaju nedovršenu srednju školu proizlazi da skoro polovica zatvorenika (47,44%) nema nikakvog zanimanja.

Tijekom 2005. godine 337 zatvorenika bilo je uključeno u neki oblik obrazovanja među kojima je najzastupljenije osposobljavanje za neko jednostavnije zanimanje (242 zatvorenika, odnosno 71,8%), zatim slijedi završavanje osnovne škole (46 zatvorenika, odnosno 13,6%), a 25 zatvorenika pohađalo je neki razred srednje škole, dok je 20 zatvorenika bilo uključeno u proces opismenjavanja, a četiri zatvorenika su nastavila studiranje na fakultetima, odnosno visokim školama.

Na dan 31. prosinca 2005. godine u zatvorskom sustavu prema stupnju obrazovanja nalazio se sljedeći broj zatvorenika:

stupanj obrazovanja	broj zatvorenika	%
ne zna čitati i pisati	9	0,42
bez školske izobrazbe	25	1,15
nezavršena OŠ	196	9,04
završena OŠ	616	28,43
nezavršena srednja ili obrtnička škola	182	8,4
završena srednja ili obrtnička škola	1052	48,55
završena viša škola	47	2,17
završena visoka škola	33	1,5

- **Struktura zatvorenika s obzirom na dob**

S obzirom na dob, na dan 31. prosinca 2005. godine skoro dvije trećine (59,06%) zatvorenika na izdržavanju kazne bili su mlađi od četrdeset godina. Najbrojniju skupinu čine zatvorenici stari između 27 i 39 godina (39,5%). Ovi podaci ukazuju da se na izdržavanju kazne, velikim dijelom, nalazi populacija koja je u najvitalnijem životnom razdoblju u kojem je moguće razvijanje svih potencijala.

Dob zatvorenika na dan 31.12.2005.

dob	broj zatvorenika	%
18-21	32	1,48
21-23	86	3,97
23-27	304	14,02
27-39	858	39,59
39-49	507	23,4
49-59	279	12,87
59-69	78	3,6
više od 69	23	1,06

- **Struktura zatvorenika s obzirom na izrečene sigurnosne mjere**

Svaki osmi zatvorenik (12,8%) imao je uz kaznu zatvora i izrečenu neku sigurnosnu mjeru od kojih su najučestalije obvezno liječenje od ovisnosti o opojnim drogama (217 zatvorenika, odnosno 32,3%) i obvezno liječenje od ovisnosti od alkohola (160 zatvorenika, odnosno 23,8%). Izvršavanje ovih sigurnosnih mjera, kao i izvršavanje sigurnosne mjere – obveznog psihijatrijskog liječenja (10,7% zatvorenika), provodi se kroz posebne tretmanske programe u zatvorskem sustavu.

Broj zatvorenika koji su imali izrečenu sigurnosnu mjeru na dan 31.12.2005. g

vrsta sigurnosne mjere	broj zatvorenika	%
protjerivanje stranaca iz zemlje	30	4,5
zabrana upravljanja motornim vozilom	66	9,8
obvezno psihijatrijsko liječenje	72	10,7
obvezno liječenje od ovisnosti (alkohol)	160	23,8
obvezno liječenje od ovisnosti (opojne droge)	217	32,3
zabrana obavljanja zvanja, djelatnosti ili dužnosti	8	1,2
oduzimanje predmeta	118	17,6
Ukupno	671	99,9

U posebni program tretmana zatvorenika ovisnih o alkoholu uključuju se svi zatvorenici kojima je izrečena sigurnosna mjeru obveznog liječenja od alkohola te zatvorenici za koje se tijekom dijagnostike utvrdi da su ovisni o alkoholu, odnosno da je konzumiranje alkohola u izravnoj mjeri s vršenjem kaznenih djela. Na kraju 2005. godine u tretman ovisnika o alkoholu bilo je uključeno ukupno 314 zatvorenika od kojih 160 s izrečenom sigurnosnom mjerom obveznog liječenja, a 154 po odluci stručnog tima.

Na kraju 2005. godine u poseban program tretmana zatvorenika ovisnih o psihoaktivnim drogama bilo je uključeno ukupno 325 zatvorenika od kojih 217 sa izrečenom sigurnosnom mjerom obveznog liječenja od ovisnosti, a 108 po odluci stručnog tima, jer je tijekom dijagnostike utvrđeno da taj broj zatvorenika zlorabi psihoaktivne droge što je povezano s njihovom kriminalnom djelatnošću.

U kolikoj mjeri je zlouporaba psihoaktivnih droga povezana s vršenjem kaznenih djela mogu ilustrirati podaci o tome da su tijekom 2005. primljena 902 zatvorenika ovisna o psihoaktivnim drogama na izdržavanje kazne zatvora, te da je uz njih u zatvorskem sustavu boravilo 1098 pritvorenika ovisnih o psihoaktivnim drogama čemu treba pribrojiti i 45 maloljetnika ovisnih o drogama. Velika većina zatvorenika kod kojih je utvrđena ovisnost o psihoaktivnim drogama (743 zatvorenika) tijekom 2005. godine uključena je u poseban program tretmana ovisnosti o psihoaktivnim drogama.

Valja istaći da se u 2005. godini nakon uspješne evaluacije Institucionalnog i poslijepenalnog tretmana ovisnika o opojnim drogama s kraćim kaznama u Zatvoru u Zagrebu isti program tretmana ovisnika počeo primjenjivati i u drugim zatvorima: Zadar, Split, Rijeka, Osijek, Šibenik, Bjelovar, Požega, Varaždin i Pula, te u Kaznionici u Turopolju.

Program institucionalnog i poslijepenalnog tretmana ovisnika o opojnim drogama s kraćim kaznama razvijen je u suradnji Edukacijsko-rehabilitacijskog fakulteta i Zatvora u Zagrebu. Program je temeljen na kognitivno-bihevioralnom pristupu koji se provodi za vrijeme izdržavanja kazne zatvora a nastavlja se još dvije godine po zatvorenika po otpustu. U njegovo provođenje uključeni su stručnjaci tretmana iz zatvora i lokalnih centara za prevenciju ovisnosti, te profesionalne udruge a superviziju i evaluaciju obavlja Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet u Zagrebu i Hrvatska udruga za kriminologiju.

Manji dio zatvorenika ovisnih o psihoaktivnim drogama bio je tijekom 2005. godine uključen u ambulantne programe detoksifikacije (86 zatvorenika) kojima je ordiniran metadon.

Za zatvorenike kod kojih je dijagnosticiran PTSP tijekom 2005. godine organizirani su posebni programi u koje je bilo uključeno ukupno 104 zatvorenika.

Tijekom 2005. godine u Kaznionici u Lepoglavi započeo je pilot projekt tretmana zatvorenika koji su počinili kazneno djelo protiv spolne slobode i spolnog čudoređa.

Zatvorenicima svih kategorija tijekom 2005. godine je u okviru zatvorskog sustava pružana odgovarajuća zdravstvena zaštita tako da je obavljeno 118.925 liječničkih pregleda, od kojih je 71.056 pruženo zatvorenicima na izvršavanju kazne zatvora što znači da je u prosjeku svaki od 5.260 zatvorenika preko 13 puta tijekom godine pregledavan od strane liječnika.

Isto tako, tijekom 2005. godine izvan Zatvorskog sustava u ustanovama javnog zdravstva obavljeno je 9182 liječničkih pregleda, odnosno liječenja svih kategorija zatvorenika od kojih je 3340 pruženo zatvorenicima na izvršavanju kazne zatvora.

Sukladno procijenjenoj uspješnosti izvršavanja pojedinačnog programa izvršavanja kazne zatvora, zatvorenicima je odobravano korištenje pogodnosti tako da je tijekom 2005. godine 2981 zatvorenika koristilo ukupno 9847 različitih pogodnosti u smislu izlazaka iz kaznionica i zatvora. Od 9847 izlazaka izvan kaznionica i zatvora u 78 slučajeva zatvorenici su zlouporabili odobrene pogodnosti, što iznosi 0,8% zlouporaba.

Pogodnosti i njihova zlouporaba tijekom 2005.

		broj zatvorenika koji su koristili pogodnosti	broj iskoritenih pogodnosti	broj zlouporaba pogodnosti
Pogodnosti izvan kaznenog tijeka	izlazak s posjetom	896	3389	13
	izlazak bez posjete	206	295	4
	vikend izlazak	1269	5324	49
	izvanredni dopust	182	236	4
	godišnji odmor izvan kaznenog tijela	428	603	8
Pogodnosti u kaznenom tijelu	produžena posjeta	246	330	34
	slobodna posjeta (bez nadzora)	597	1856	1
	posebne nagrade	80	36	23

U 2005. godini u kaznionicama i zatvorima organizirano je ukupno 98 kulturnih priredbi (koncerti, kazališne predstave, izložbe, svečane mise i dr.) i 179 sportskih susreta, među kojima su najveći broj bili nogometni susreti.

Tijekom 2005. godine u Odjelu za dijagnostiku i programiranje upućeno je 1372 zatvorenika nad kojima su izvršeni poslovi psihosocijalne dijagnostike i sačinjeni pojedinačni programi izvršavanja kazne zatvora. Za ove zatvorenike u Središnjem uredu donesene su rješenja o upućivanju u konkretnе kaznionice, odnosno zatvore u kojima će se izvršavati kazna zatvora. U odnosu na 2004. godinu u 2005. godini je u Odjelu za dijagnostiku i programiranje upućeno je 20% više zatvorenika.

- ***Pritvorenici na izvršavanju mjere pritvora koju je odredio sud***

Na početku 2005. godine u četrnaest zatvora bilo je ukupno 909 pritvorenika, a tijekom 2005. godine primljeno je još 4.184 pritvorenika što znači da je u 2005. godini bilo ukupno 5.093 pritvorenika. Na kraju 2005. godine bilo je ukupno 1105 pritvorenika što predstavlja povećanje od 21,6% u odnosu na kraj 2004. godine. Od 1105 pritvorenika njih 16 su na 31. 12. 2005. godine bili maloljetni.

S obzirom na duljinu boravka u pritvoru na kraju 2005. godine bila je sljedeća struktura pritvorenika:

- 70% pritvorenika nalazi se u pritvoru kraćem od 6 mjeseci,
- 20% pritvorenika je u pritvoru između 6 mjeseci i godinu dana,
- 10% pritvorenika boravi u pritvoru dulje od godinu dana.

Zbog kontinuirane prekapacitiranosti većine zatvora tijekom 2005. godine uz prethodnu suglasnost nadležnih sudova premješteno je u druge zatvore, odnosno kaznionice ukupno 296 nepravomoćno osuđenih pritvorenika.

Uvažavajući presumpciju nevinosti, zbog relativno dugog trajanja pritvora a i strukture pritvorenika među kojima je zastupljen znatan broj ovisnika o psihoaktivnim drogama, pritvorenici su u skladu s mogućnostima pojedinih zatvora uključivani u različite tretmanske sadržaje, ponajprije tretman ovisnika o drogama, zatim zdravstvena zaštita, uključivanje u radne i sportske aktivnosti i sl. Za ilustraciju zahtjevnosti pritvoreničke populacije može poslužiti podatak da je tijekom 2005. godine kod 1098 pritvorenika dijagnosticirana ovisnost o psihoaktivnim drogama od kojih je 421 pritvorenik bio uključen u ambulantni program detoksifikacije metadonom.

- ***Zadržani – zatvorenici kojima je sud temeljem čl. 101. Zakona o kaznenom postupku odredio zadržavanje***

Tijekom 2005. godine nadležni istražni suci odredili su za 1452 osobe zadržavanje temeljem čl. 101. Zakona o kaznenom postupku. Iako se radi, u prosjeku, o najkraćem boravku ove kategorije osoba u zatvoru – do dva dana, brojnost ove kategorije zatvorenika, te njihov specifičan formalno-pravni status zahtijeva znatan angažman svih zatvorskih službi, a ponajviše službenika osiguranja, matičnih evidencija i zdravstvene skrbi.

- *Prekršajno kažnjeni na izdržavanju kazne izrečene u prekršajnom postupku i supletorno kažnjeni – kojima je novčana kazna zamijenjena kaznom zatvora*

Tijekom 2005. godine bilo je ukupno 4381 osoba na izdržavanju kazne zatvora koje su izrečene u prekršajnom postupku, odnosno osobe kojima je novčana kazna zamijenjena kaznom zatvora. Ova kategorija zatvorenika predstavlja 28,6% ukupnog broja svih zatvorenika koji su bili u zatvorskem sustavu u 2005. godini.

- *Odgajanici – na izvršavanju odgojne mjere upućivanja u odgojni zavod i zatvorenici na izdržavanju kazne maloljetničkog zatvora.*

Kao što se vidi iz sljedeće tablice, na izvršavanju odgojne mjere upućivanja u odgojni zavod na kraju 2005. godine bilo je 71 odgajanika i 16 odgajanica. Tijekom 2005. godine primljeno je 40 odgajanika na izvršavanje odgojne mjere upućivanja u odgojni zavod i 11 odgajanica.

Struktura odgajanika u odgojnim zavodima
u Turopolju i Požegi na dan 31. 12. 2005. godine

Trajanje odgojne mjere (u mjesecima)	Odgojni zavod Turopolje (odgajanici)	Odgojni zavod Požega (odgajanice)
do 1 mjeseca	2	1
1 do 3 mjeseca	5	3
3 do 6 mjeseci	10	1
6 mj. do 1 god.	23	6
1 do 2 god.	26	4
2 do 3 god.	5	1
ukupno	71	16

Iako se na izvršavanju kazne maloljetničkog zatvora i izvršavanju odgojne mjere upućivanja u odgojni zavod nalazi vrlo mlada populacija u pet slučajeva je izrečena sigurnosna mjera i to 2 puta obveznog liječenja od ovisnosti o opojnim drogama, 2 puta obveznog psihijatrijskog liječenja i jedanput obveznog liječenja od ovisnosti o alkoholu.

Broj maloljetnih zatvorenika i odgajanika na izvršavanju
odgojne mjere s izrečenim sigurnosnim mjerama na dan 31.12.2005. godine

vrsta sigurnosne mjere	maloljetički zatvor		odgojna mjera	
	M	Ž	M	Ž
protjerivanje stranaca iz zemlje	0			
zabrana upravljanja motornim vozilom	0			
obvezno psihijatrijsko liječenje	0		2	
obvezno liječenje od ovisnosti (alkohol)	0		0	1
obvezno liječenje od ovisnosti (opojne droge)	2			
oduzimanje predmeta	0			
Ukupno	2	0	2	1

Kao što se može vidjeti iz tablice, velika većina odgajanika i odgajanica, te zatvorenika na izvršavanju kazne maloljetničkog zatvora počinio je kaznena djela protiv imovine. Nešto više od četvrtine zatvorenika na izvršavanju kazne maloljetničkog zatvora (26%) počinio je kazneno djelo protiv života i tijela.

Prikaz broja maloljetnika po vrstama kaznenih djela na dan 31.12.2005. godine

Kaznena djela protiv	odgojna mjera		maloljetnički zatvor	
	M	Ž	M	Ž
života i tijela	1	0	6	
imovine	61	12	12	
vrijednosti zaštićenih međunarodnim pravom	1	2	2	
spolne slobode, čudoređa	2		3	
opće sigurnosti ljudi i imovine i sig. prometa				
braka, obitelji i mlađeži	3	1		
protiv pravosudja			1	
sigurnosti platnog prometa i poslovanja				
slobode i prava čovjeka i građanina	3			
Ukupno	71	16	23	0

Iz sljedeće tablice vidljivo je da nijedan zatvorenik na izvršavanju kazne maloljetničkog zatvora nije bio maloljetan na dan 31. prosinca 2005. godine. Isto tako, očito je da su samo dva odgajanika na izvršavanju odgojne mjere bili mlađi maloljetnici, dok nijedna odgajanica na izvršavanju odgojne mjere nije bila mlađa maloljetnica. Većina odgajanika i odgajanica, te zatvorenika na izvršavanju kazne maloljetničkog zatvora na kraju godine bili su mlađi punoljetnici.

Dob maloljetnih zatvorenika i odgajanika
na izvršavanju odgojne mjere na dan 31.12.2005.

Dob	odgojna mjera		maloljetnički zatvor	
	M	Ž	M	Ž
14-16	2			
16-18	24	7		
18-21	40	9	22	
21-23	5		1	
23-27				
Ukupno	71	16	23	0

Skoro polovica zatvorenika osuđenih na kaznu maloljetničkog zatvora ima kaznu u trajanju do 2 godine (11 zatvorenika, odnosno 47,8%), a svaki četvrti zatvorenik ima kaznu u trajanju od 5-10 godine. Kao što se vidi iz tablice, na kraju 2005. godine niti jedna ženska osoba nije bila na izvršavanju kazne maloljetničkog zatvora.

Duljina kazni svih zatečenih maloljetnih
zatvorenika na dan 31.12.2005. godine

duljina kazne	maloljetnički zatvor	
	M	Ž
6 mjeseci do 1 godine	4	
1 do 2 godine	7	
2 do 3 godine	4	
3 do 5 godine	2	
5 do 10 godina	6	
ukupno	23	0

Znatan dio odgajanika i zatvorenika na izvršavanju kazne maloljetničkog zatvora nema odgovarajuću naobrazbu, tako da čak 40,8% odgajanika nema ni završenu osnovnu školu, te ih samo četiri posto ima završenu neku srednju školu zbog čega se tijekom izvršavanja odgojne mjere i kazne maloljetničkog zatvora poseban naglasak stavlja na proces obrazovanja.

Stupanj obrazovanja maloljetnih zatvorenika i odgajanika na dan 31.12.2005. godine

stupanj obrazovanja	maloljetnički zatvor		odgojna mјera	
	M	Ž	M	Ž
ne zna čitati, pisati ne pozna osnovne računske operacije				
bez školske izobrazbe			1	
nezavršena OŠ	5		29	2
završena OŠ	7		29	1
nezavršena srednja ili obrtnička škola	2		9	6
završena srednja ili obrtnička škola	9		3	
završena viša škola				
završena visoka škola				
program ospozobljavanja				7
drugo				
ukupno	23	0	71	16

U 2005. godini intenzivirane su aktivnosti na obrazovanju odgajanika i maloljetnika na izvršavanju kazne maloljetničkog zatvora na način da su utvrđene njihove obrazovne potrebe, izrađeni odgavarajući obrazovni programi, te su motivirani odgajanici i maloljetnici na aktivnom uključivanju u predložene obrazovne programe. Ove aktivnosti su strukturine u tri cjeline: 1. opismenjavanje i završavanje osnovne škole bez obzira na dob zatvorenika, odgajanika i maloljetnika; 2. ospozobljavanje za konkretno zanimanje i 3. nastavak započetog obrazovanja na razini srednje škole.

Transferi zatvorenika

Tijekom 2005. godine 12 je zatvorenika stranih državljana podnjelo molbu za nastavak izvršavanja kazne zatvora u državi čiji su državljeni. Transfer je odobren za 13 zatvorenika (postupak po molbi 1 zatvorenika koja je podnesena 2004. godine), te je 13 zatvorenika transferirano u državu čiji su državljeni: Sloveniju, Srbiju i Crnu Goru te Bugarsku. U Republiku Hrvatsku su transferirana na daljnje izvršavanje kazne zatvora 4 zatvorenika iz Belgije, Mađarske, Austrije, Srbije i Crne Gore.

Transferi zatvorenika

kaznionica / zatvor u	transferi iz Hrvatske			transferi u Hrvatsku
	broj molbi	odobren transfer	obavljen transfer	
Odjel za dijagnostiku i programiranje				4
Kaznionica u Lepoglavi	12	13	13	
ukupno	12	13	13	4

Stegovna odgovornost zatvorenika

A) Lakši stegovni prijestupi

Tijekom 2005. godine pokrenuto je 660 postupaka protiv zatvorenika zbog lakših stegovnih prijestupa: ugrožavanja svojega zdravlja samoozljedivanjem ili na drugi način, posjedovanja ili uzimanja lijekova bez odobrenja, posjedovanja ili korištenja nedopuštene stvari ili novca ili davanja drugom na korištenje ili korištenje tuđe stvari, boravka u prostoru mimo dnevног rasporeda aktivnosti, narušavanja mira, vrijeđanja ili nepristojnog ponašanja, neovlaštenog kontaktiranja s drugom osobom, poticanja drugog zatvorenika na činjenje lakшeg stegovnog prijestupa, ponašanja na način koji predstavlja kažnjivu radnju, odbijanja izvršavanja zakonitog naređenja ovlaštene službene osobe, neopravdanog kašnjenje s pogodnosti izlaska, namjernog onečišćenje prostora. Postupcima je bio obuhvaćen 701 zatvorenik od kojih je 15 oslobođeno od odgovornosti, protiv 13 je postupak obustavljen zbog zastare, a protiv 58 zatvorenika postupak će se dovršiti u 2006. godini. Ostalim zatvorenicima utvrđena je odgovornost za počinjeni stegovni prijestup i izrečena je stegovna mjera za lakši stegovni prijestup.

Lakši stegovni prijestupi zatvorenika

lakši stegovni prijestup	ukupno pokrenutih postupaka	broj zatvorenika protiv kojih su pokrenuti postupci	oslobodeno	zastara	nedovršeni	izrečene stegovne mjere			
						ukor	ograničenje ili privremena uskraćena primitka paketa	ograničenje ili privremena uskraćena raspolaganja novcem	uskrrata pojedinih ili svih pogodnosti
ugrožavanje svojega zdravlja samoozljedivanjem ili na drugi način	102	102	2	4	8	21	4	51	4
posjedovanje ili uzimanje lijekova bez posebnog odobrenja	21	23	1	0	2	10	0	7	0
posjedovanje ili korištenje nedopuštene stvari ili novca	57	59	2	1	5	26	5	17	6
davanje drugom na korištenje stvari za koju samo on ima dopuštenje	7	7	0	0	0	5	0	1	0
nepovlasno korištenje tuđe stvari	7	7	0	0	1	4	0	2	0
boravak u prostoru u kojem se prema dnevnom rasporedu ne bi trebao nalaziti	173	177	0	1	13	54	4	98	0
narušavanje mira	51	52	4	1	5	17	0	12	6
vrijedanje ili nepristojno ponašanje	95	94	0	3	8	30	1	24	6
neovlašteno kontaktiranje s drugom osobom	12	13	0	0	0	1	0	7	1
poticanje drugog zatvorenika na ponašanje koje je lakši stegovni prijestup	2	2	0	0	0	0	0	0	1
ponašanje koje je kažnjiva radnja	15	15	2	0	2	7	0	3	1
odbijanje izvršavanja zakonite naredbe ovlaštene službene osobe	133	135	2	2	14	33	2	54	7
neopravdano kašnjenje s pogodnosti izlaska	14	14	2	1	0	3	0	0	7
namjerno onečišćenje prostora kaznionice/zatvora	1	1	0	0	0	0	0	0	0

B) Teži stegovni prijestupi

U 2005. godini pokrenuta su 483 postupka zbog težeg stegovnog prijestupa protiv 489 zatvorenika zbog: bijega ili pokušaja bijega, neovlaštenog napuštanja kaznionice ili zatvora, nasilničkog ponašanja, posjedovanja ili korištenja opasne stvari, sprječavanja pristupa drugoj

osobi, tjelesnog napada, ugrožavanja tuđeg zdravlja, sprječavanja ovlaštene službene osobe u obavljanju zadaća, posjedovanja ili korištenja opojnog sredstva, odbijanja testiranja na opojna sredstva ili zarazne bolesti, namjernog izazivanja požara, oštećenja ili uništenja sredstva za rad, grubog zanemarivanja osobne higijene, hazarda, namjernog ugrožavanja zdravlja, namjernog uništenja ili oštećenja tuđe imovine, poticanja drugog zatvorenika na ponašanje koje predstavlja teži stegovni prijestup, odbijanja izvršenja zakonitog naređenje zbog čega su nastupile štetne posljedice, zanemarivanja obveze na radu, davanja lažne obavijesti zbog koje je nastala ili mogla nastati veća šteta i ponašanja koje je kazneno djelo za koje se progoni po službenoj dužnosti. U stegovnom postupku 27 zatvorenika je oslobođeno odgovornosti, protiv 6 zatvorenika postupak je obustavljen zbog nastupa zastare, za 6 zatvorenika postupak se vodi i dovršit će se u 2006. godini, a ostalim zatvorenicima je izrečena stegovna mjera.

Teži stegovni prijestupi zatvorenika

teži stegovni prijestup	ukupno pokrenutih postupaka	broj zatvorenika protiv kojih su pokrenuti postupci	ostalo	zastara	Nedovršeni	izrečene stegovne mjere				
						ukor	ograničenje ili privremena uskrata primítka paketa	ograničenje ili privremena uskrata raspoloaganja novcem	uskrata pojedinih ili svih pogodnosti	upućivanje u samicu
sudjelovanje u pobuni	0	0	0	0	0	0	0	0	4	1
bijeg ili pokušaj bijega	22	15	0	0	0	1	1	0	4	11
neovlašteno napuštanje kaznionice/zatvora	4	4	0	0	2	0	0	0	2	0
nasilničko ponašanje	45	38	1	0	3	7	0	1	6	28
zadržavanje bilo koje osobe protiv njezine volje	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
posjedovanje ili korištenje opasne stvari	22	22	1	0	5	1	0	0	1	15
spriječavanje pristupa u bilo koji dio kaznionice/zatvora službenoj ili drugoj osobi	1	1	0	0	0	0	0	0	0	1
tjelesni napad na bilo koju osobu	133	142	17	1	14	17	3	1	2	94
namjerno ili drugom nepažnjom ugrožavanje tuđeg zdravlja	1	1	0	0	0	0	0	0	0	1
spriječavanje ovlaštene službene osobe ili druge osobe u obavljanju zadaća	20	17	0	0	0	1	0	0	4	14
posjedovanje ili uzimanje opojnog ili psihoaktivnog sredstva	116	118	1	1	10	17	1	2	58	34
odbijanje testiranja na opojna ili psihoaktivna sredstva ili zarazne bolesti	23	22	0	3	2	5	0	2	2	9
namjerno paljenje stvari ili izazivanje požara	1	1	0	0	0	0	0	0	0	1
oštećivanje ili uništavanje sredstava za rad	2	2	0	0	1	1	0	0	0	0
grubo zanemarivanje osobne higijene	1	1	0	0	0	0	0	0	1	0
bavljenje hazardnim igrama	5	19	3	0	1	0	0	12	0	0
namjerno ugrožavanje svojeg zdravlja radi onesposobljavanja za izvršavanje obveza	9	8	0	0	0	0	0	2	1	6
namjerno ili grubom nepažnjom uništenje ili oštećenje tuđe imovine	48	47	3	0	4	7	0	1	3	25
otpor zdravstvenom pregledu ili mjerama spriječavanja opasnosti od zaraze	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
poticanje drugog zatvorenika na ponašanje koje je teži stegovni prijestup	7	5	0	0	1	0	0	1	3	2
odbijanje izvršavanja zakonite naredbe ovlaštene službene osobe zbog čega su nastupile ili mogle nastupiti štetne posljedice	7	7	0	0	0	1	0	1	1	4
namjerno znatnije onečišćenje prostora kaznionice/zatvora	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
zanemarivanje obveze na radu koje izazvalo ili je moglo izazvati težu štetnu posljedicu	1	1	0	0	0	0	0	0	1	0

davanje lažne obavijesti zbog koje je nastala ili je mogla nastati šteta većih razmjera	2	2	0	1	0	0	0	0	0	1
podučavanje o načinu izvršavanja kaznenog djela	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ponašanje koje je kazneno djelo za koje se progoni po službenoj dužnosti	13	16	1	0	2	2	0	0	1	9

Stegovna odgovornost pritvorenika

Zatvori su nadležnim sudovima predložili u 67 slučajeva pokretanje stegovnog postupka protiv ukupno 63 pritvorenika. U pokrenutom postupku 4 pritvorenika su oslobođena odgovornosti, protiv 23 pritvorenika postupak u 2005. godini još nije dovršen, a ostalima je izrečena stegovna mjera ograničenje posjeta ili dopisivanja.

Stegovni prijestupi pritvorenika

stegovni prijestup	ukupno pokrenutih postupaka	Broj pritvorenika protiv kojih su pokrenuti postupci	oslobođeno	izrečene stegovne mjere		nedovršeni
				ograničenje posjeta	ograničenje dopisivanja	
fizički napad na druge pritvorenike ili službenike ili njihovo vrijedanje	45	42	4	17	17	13
izrađivanje, primanje, unošenje, krijumčarenje predmeta za napad ili bijeg	5	4	0	3	3	1
unošenje u zatvor ili pripremanje u zatvoru opojnih sredstava ili alkohola	0	0	0	0	0	0
povrede propisa o sigurnosti na radu, protupožarnoj zaštiti te sprječavanju posljedica prirodnih nepogoda	0	0	0	0	0	0
namjerno prouzročenje veće materijalne štete	7	7	0	3	0	2
nedolično ponašanje pred drugim pritvorenicima ili službenim osobama	10	10	0	3	3	7

Stegovna odgovornost odgajanika

U 2005. godini pokrenuto je 297 postupaka protiv 82 odgajanika zbog stegovnog prijestupa. U postupku je 1 odgajanik oslobođen odgovornosti, a ostalima je izrečena stegovna mjera i to 13 opomena, 9 ukora, 1 zabrana raspolaganja novčanim iznosom do 30 dana, 135 uskrata pojedinih ili svih pogodnosti, 129 izdvajanja u posebnu prostoriju do 7 dana.

Stegovni postupci protiv odgajanika

ukupno pokrenutih postupaka	broj odgajanika/ca protiv kojih su pokrenuti postupci	oslobođeno	izrečene stegovne mjere				nedovršeni	
			opomena	ukor	Zabrana raspolaganja određenim novčanim iznosom do 30 dana	uskrćivanje pojedinih ili svih pogodnosti do 90 dana		
297	82	1	13	9	1	135	129	0

Žalbe zatvorenika podnesene sucu izvršenja protiv odluke upravitelja i rješenja sudskog vijeća

Zatvorenici su podnjeli 102 žalbe sucu izvršenja protiv odluke upravitelja, od kojih se 55 odnosilo na odluku donesenu u stegovnom postupku protiv zatvorenika, 45 na uskratu ili ograničenja prava zatvorenika, a 2 na odluku o naknadi štete.

Sudac izvršenja potvrdio je 40 odluka o stegovnoj odgovornosti, 4 žalbe zatvorenika je odbacio, 4 odluke je preinačio, a 7 odluka je ukinuo i vratio na ponovno odlučivanje.

Sudac izvršenja je potvrdio 35 odluka o privremenoj uskrati ili ograničenju prava zatvorenika, 7 žalbi zatvorenika je odbacio, 1 odluku je preinačio, a 2 odluke je ukinuo i vratio na ponovno odlučivanje.

Obje odluke o naknadi štete sudac izvršenja je ukinuo.

U 2005. godini podnesena je 21 žalba od strane zatvorenika na rješenje suca izvršenja. Sudsko vijeće potvrdilo je 19 rješenja suca izvršenja dok su 2 rješenja ukinuta.

Žalbe sucu izvršenja i sudskom vijeću

kaznionica / zatvor u	uskrate ili ograničenje prava				odluka o stegovnoj mjeri				naknada štete				ukupno žalbi	
	ukinuto	preinačeno	potvrđeno	odbačeno	ukinuto	preinačeno	potvrđeno	odbačeno	ukinuto	preinačeno	potvrđeno	odbačeno		
Kaznionica u Lepoglavi	1	1	33	1	4	3	33							76
Kaznionica u Požegi					2				1					3
Kaznionica u Turopolju					1									1
Kaznionica u Glini	1		1					3						5
Zatvorska Bolnica								2	1					3
Zatvor u Dubrovniku				1										1
Zatvor u Puli					3	3	1	2	2	2				13
ukupno	2	1	35	7	7	4	40	4	2	0	0	0		102

Tijekom 2005. godine 9 zatvorenika pokrenulo je sudske postupke radi naknade štete zatraživši isplatu ukupno 960.000 kuna zbog: premještaja u drugu kaznionicu, odnosno zatvor; uvjeta smještaja; teške tjelesne ozljede prouzročene radnjom drugog zatvorenika te ozljede na radu.

Sporovi po tužbama zatvorenika u 2005. godini

kaznionica / zatvor	pred domaćim sudom			ukupan broj tužbi pred sudom za ljudska prava	tužbi sveukupno	sveukupan utuženi iznos
	ukupan broj tužbi	utuženi iznos	presuđeni			
Kaznionica u Lepoglavi	3	257.000,00			3	257.000,00
Zatvor u Splitu	6	703.000,00			6	703.000,00
sveukupno	9	960.000,00	0	0	9	960.000,00

VI. RAD ZATVORENIKA

U promatranom razdoblju, radno je angažirano prosječno 1190 zatvorenika (36,80% od ukupnog prosječnog mjesecnog broja), a od čega je prosječno 200 zatvorenika radilo i duže od redovnog radnog vremena.

Zatvorenici su radno angažirani kako slijedi:

- u zatvorskoj radionici	474 (39,83%)
- na pomoćnim, tehničkim, fizičkim i intelektualnim poslovima (režijski rad)	653 (54,87%)
- izvan kaznionice, odnosno zatvora	42 (3,53%)
- u trgovačkim društvima «Lipovica» i «Orljava»	21 (1,77%)

Zatvorske radionice su većinom organizirane u odjelima za rad i strukovnu izobrazbu zatvorenika, a u njima se obavljaju poslovi obrade drva i metala, ugostiteljstva, poljoprivrede, održavanja, šljunčarenja, eksploracije kamena, izrade betonske galerije i slično.

Pomoćno-tehnički poslovi na kojima rade zatvorenici u kaznionicama i zatvorima se najčešće odnose na održavanje čistoće i urednosti prostorija i kruga kaznionice, odnosno zatvora, pranje vozila, ličenje, pomoćne poslove u praonici rublja, kuhinji, skladištu, zatvorskoj radionici i slično.

Izvan kaznionice, odnosno zatvora zatvorenici su obavljali pomoćne poslove u pilani, građevinarstvu, uređenju okoliša, poslove utovara-istovara, poljoprivredi i slično, odnosno nastavljali obavljati vlastitu djelatnost ili rad kod svog poslodavca.

U promatranom razdoblju je 27 zatvorenika nastavilo raditi kod svojeg poslodavca, i to 9 zatvorenika koji kaznu izdržavaju u Zatvoru u Bjelovaru, 5 u Zatvoru u Karlovcu, 4 u Zatvoru u Osijeku, 3 u Zatvoru u Splitu, 1 u Zatvoru u Varaždinu i 5 u Zatvoru u Zagrebu. Na ime rada, njihovi poslodavci su zatvorima uplatili 204.687,06 kn, od čega je zatvorenicima isplaćeno 51.171,13 kn. Tri zatvorenika su nastavila obavljati vlastitu djelatnost i to 1 koji kaznu zatvora izdržava u Zatvoru Karlovcu, 1 koji kaznu zatvora izdržava u Zatvoru u Rijeci i 1 koji kaznu zatvora izdržava u Zatvoru u Splitu. Na ime sufinanciranja troškova izdržavanja kazne zatvora uplatili su 3.744,00 kn.

U odnosu na kaznionice, zatvore i odgojne zavode zatvorenici su radno angažirani kako slijedi:

	Kaznionice	Zatvori	Odgojni zavodi
Rad u zatvorskoj radionici	413 (48%)	42 (16%)	19 (32%)
Režijski rad	427 (44%)	186 (69%)	40 (68%)
Rad izvan kaznionice, odnosno zatvora	-	42 (15%)	-
Rad u trgovačkim društvima	21 (8%)	-	-
UKUPNO:	861	270	59

U odnosu na razdoblje 1. siječnja do 31. prosinca 2004. godine, prosječni broj radno angažiranih zatvorenika je porastao za 5,40%. U kaznionicama za 7,49%, dok je u zatvorima prosječni broj radno angažiranih zatvorenika smanjen za 8,06%.

Na ime naknada za rad zatvorenika u promatranom razdoblju, zatvorenicima je isplaćeno ukupno 8,090.777,27 kuna, od čega za rad u redovnom radnom vremenu 7,385.742,86 kuna, a 705.034,41 kuna za prekovremeni rad.

Prosječna naknada za rad iznosi 517,21 kuna za rad u redovnom radnom vremenu, a 810,97 kuna za redovni rad i rad duži od punog radnog vremena.

Za rad u redovnom radnom vremenu prosječno su najviše naknade za rad u trgovačkim društvima (678,30 kuna), a najniže za rad izvan kaznionice, odnosno zatvora (378,78 kuna).

Radom zatvorenika je u promatranom razdoblju ostvareno 32,763.987,00 kuna prihoda, 30,137.574,00 kuna rashoda, te je tako ostvaren višak prihoda u iznosu od 2,626.413,00 kuna.

Zbog nedostatka proračunskih sredstava ostvareni višak prihoda je u cijelosti utrošen. Osim toga, a na ime budućih prihoda od rada zatvorenika ostvareno je dodatnih 3,778.611,00 kuna rashoda, također, za sufinanciranje izvršavanja kazne zatvora.

Usporedni prikaz rada zatvorenika u razdoblju od 2003.-2005. godine

a) po mjestima rada

Mjesto rada	2003.	2004.	2005.	% smanjenja/ povećanja 2004/2003.	% smanjenja/ povećanja 2005/2004.	% smanjenja/ povećanja 2005/2003.
Zatvorska radionica	470	460	474	- 2,13%	3,04%	0,85%
Režijski poslovi	591	607	653	2,71%	7,58%	10,49%
Izvan kaznionice, zatvora	33	43	42	30,30%	- 2,33%	27,27%
U trgovačkim društвima „Lipovica“ i „Orjava“	31	19	21	- 38,71%	10,53%	- 32,26%
UKUPNO	1.125	1.129	1.190	0,36%	5,40%	5,78%

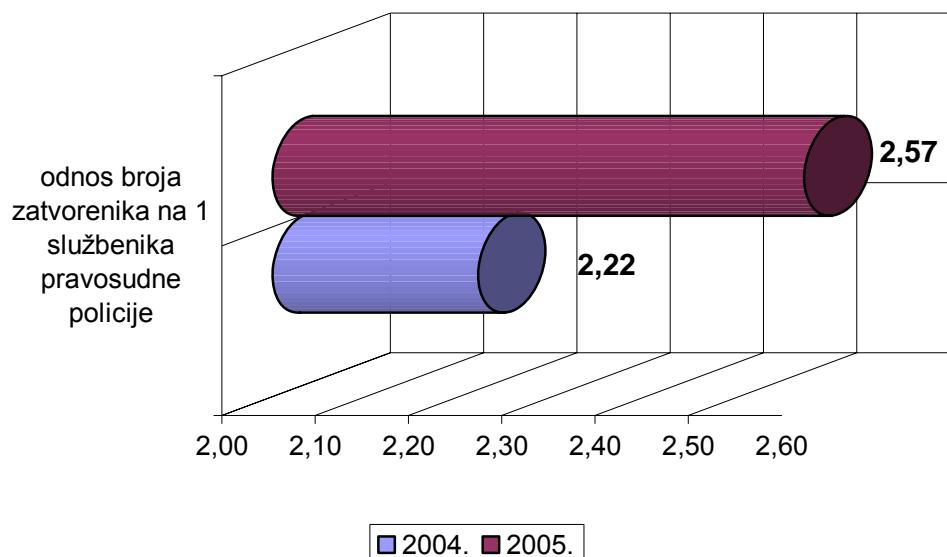
b) po kaznionicama, zatvorima i odgojnim zavodima

	2003.	2004.	2005.	% smanjenja/ povećanja 2004/2003.	% smanjenja/ povećanja 2005/2004.	% smanjenja/ povećanja 2005/2003.
U kaznionicama	788	801	861	1,65%	7,49%	9,26%
U zatvorima	271	273	251	0,74%	- 8,06%	- 7,38%
U odgojnim zavodima	66	55	59	- 16,67%	7,27%	- 10,61%
UKUPNO	1.125	1.129	1.190	0,36%	5,40%	5,78%

VII. STANJE SIGURNOSTI

Osnovni razlozi koji utječu na opće stanje sigurnosti jesu broj zatvorenika u odnosu na smještajne kapacitete kaznionica i zatvora te broj službenika pravosudne policije u odnosu na broj zatvorenika.

Odnos broja zatvorenika na 1 službenika pravosudne policije

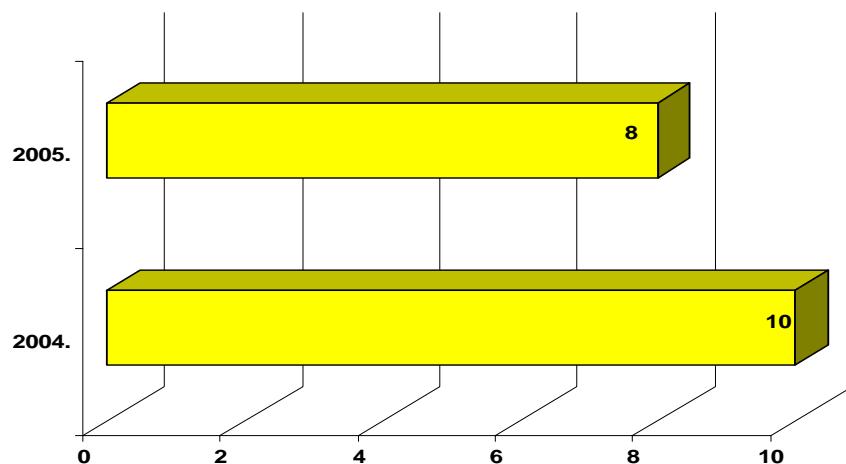
Iz prikaza odnosa broja zatvorenika na jednog službenika pravosudne policije vidljivo je da je tijekom 2005. godine povećan odnos broja zatvorenika sa 2,20 na 2,57 odnosno povećanje za 16,82%.

Arhitektonsko rješenje kaznionica i zatvora i njihov položaj u ukupnoj urbanoj sredini također je značajno za ukupno stanje sigurnosti. U ovom dijelu posebno je istaknuti nedostatne kapacitete gotovo svih kaznionica i zatvora s obzirom na broj zatvorenika. Zatvor u Zadru, Zatvor u Karlovcu, Zatvor u Sisku u odnosu na spomenuto predstavljaju poseban problem jer se nalaze u gradskim jezgrama. Uvjeti boravka u Kaznionici u Glini (u starom dijelu kaznionice) također predstavljaju značajni sigurnosni problem.

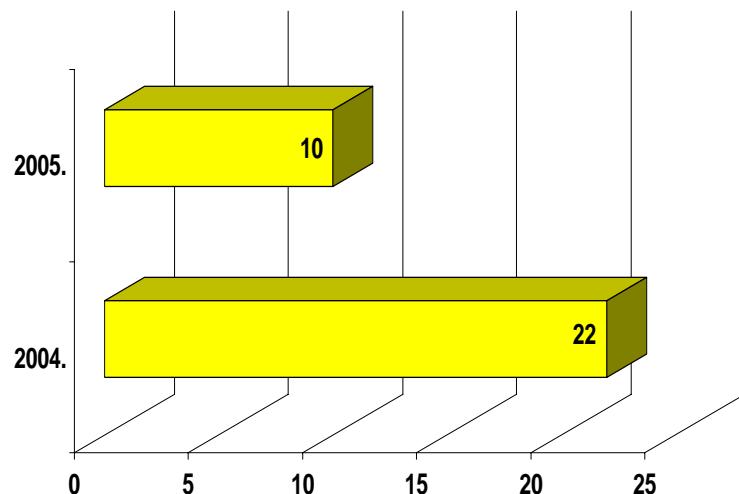
Stalno povećanje broja zatvorenika, u odnosu na stanje sigurnosti ne znači samo povećanje opsega poslova osiguranja u smislu povećanog broja sprovodenja, posjeta, prijema paketa i dr., nego ta činjenica podrazumijeva i pojačani rad sa zatvorenicima.

Broj napada zatvorenika na zatvorske službenike tijekom 2005. godine smanjio se za 20% odnosno sa 10 u 2004. godini na 8 u 2005. godini.

Broj napada zatvorenika na službenike

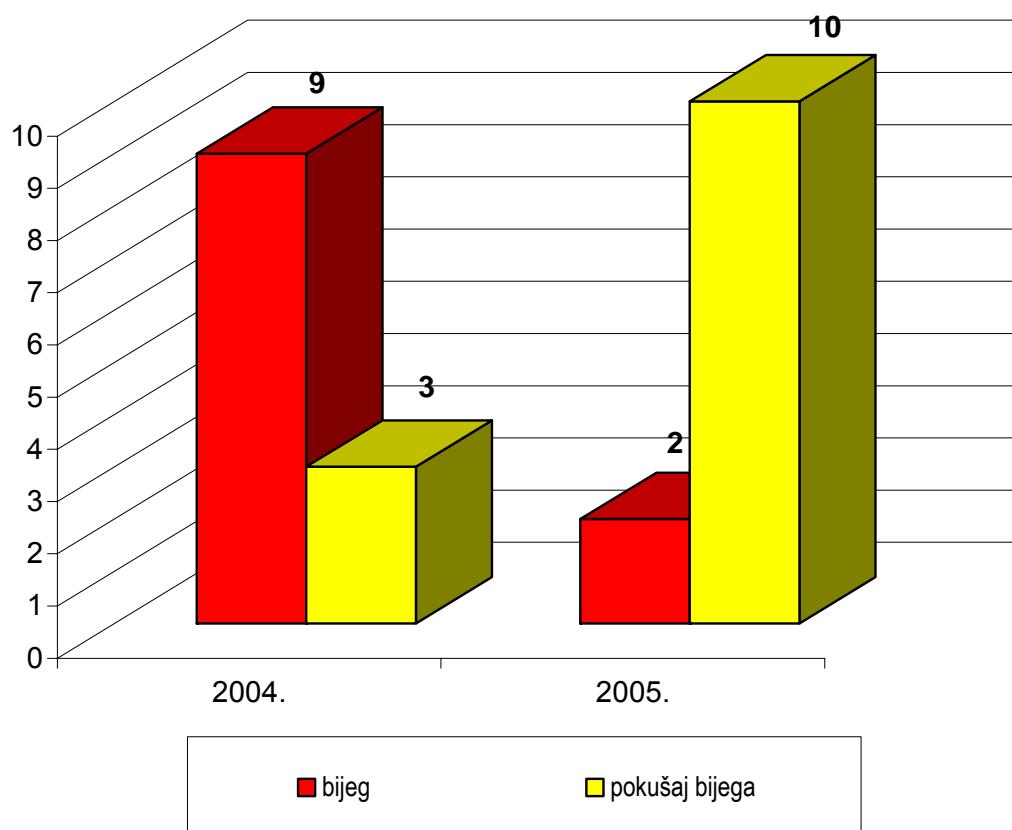
Broj počinjenih kaznenih djela zatvorenika tijekom izvršavanja kazne zatvora

Zatvorenici su u 2005. godini počinili 10 kaznenih djela tijekom izvršavanja kazne zatvora što je za 54,55% manje u odnosu na prethodnu godinu.

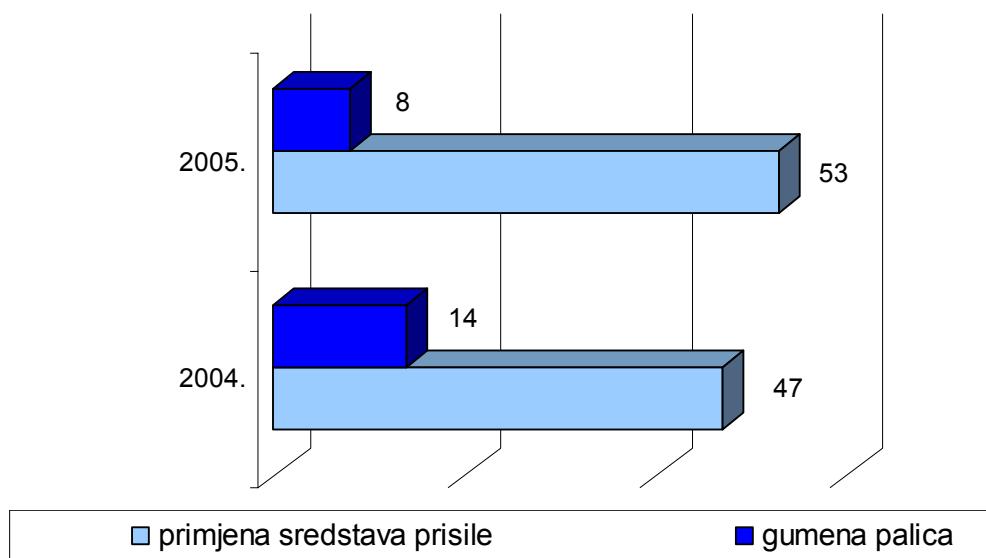
U 2005. godini samo se jedan bijeg dogodio iz zatvorenih uvjeta izdržavanja kazne ili mjere pritvora i to bijeg iz Zatvora u Karlovcu te jedan bijeg prilikom sprovođenja u Zatvoru u Osijeku. U 2005. godini bilo je 10 pokušaja bijega i to najčešće prilikom sprovođenja zatvorenika (Bjelovar, Dubrovnik, Karlovac i Glina).

Usporedni prikaz broja bjegova i pokušaja bjegova

Bez obzira na povećan broj zatvorenika u odnosu na 2004. godinu, 2005. godine ne bilježimo veći porast broja primjene sredstava prisile nad zatvorenicima. U 2004. godini broj primjene sredstava prisile bio je 47 od čega je bilo 14 primjena gumene palice, dok je u 2005. godini zabilježeno 53 slučajeva primjene sredstava prisile, od čega je bilo 45 zahvata za privođenje i 8 upotreba gumene palice. Uzmemo li u obzir da je u 2004. godini gumena palica bila primjenjena u 14 slučajeva, u 2005. godini bilježimo smanjenje za 6 slučajeva. Sve primjene sredstava prisile u 2005. godini bile su zakonite. Isto se može obrazložiti činjenicom da je u 2005. godini pojačan edukativni rad sa službenicima pravosudne policije u načinu ophođenja sa zatvorenicima primjenom drugih penoloških oblika komunikacije. Razlozi primjene sredstava prisile su: sprječavanje uništavanja imovine, odbijanje napada na službenu osobu, sprječavanje samoozljedivanja, sprječavanje tjelesnih sukoba zatvorenika i neizvršavanje zakonite naredbe ovlaštene službene osobe.

Usporedni prikaz broja primjenjenih sredstava prisile

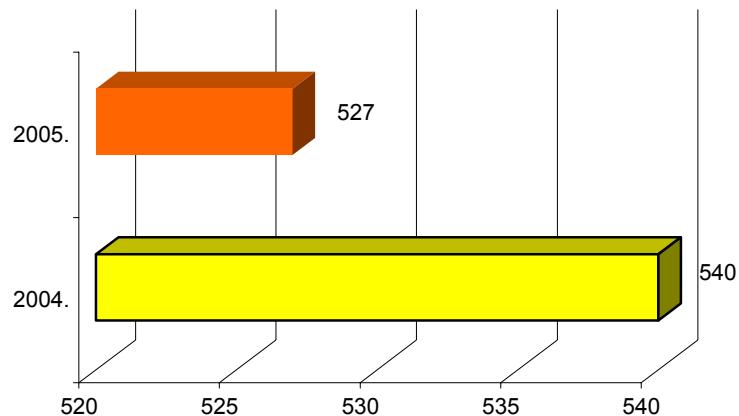
Broj primjenjenih posebnih mjera održavanja reda i sigurnosti u 2005.

Sigurnosna mjera	broj
pojačani nadzor	2553
oduzimanje i zadržavanje stvari	1302
odvajanje od ostalih zatvorenika	148
smještaj u posebno osiguranu prostoriju	260
smještaj na odjel pojačanog nadzora	125
vezivanje ruku i nogu	93
osamljenje	10
Ukupno	4491

Posebne mjere održavanja reda i sigurnosti u 2005. godini primjenjene su 4491 puta najčešće se primjenjivao pojačani nadzor nad zatvorenicima iz sigurnosnih ili zdravstvenih razloga i to u 2553 slučaja što čini više od 50% ukupnog broja primjenjenih posebnih mjera održavanja reda i sigurnosti.

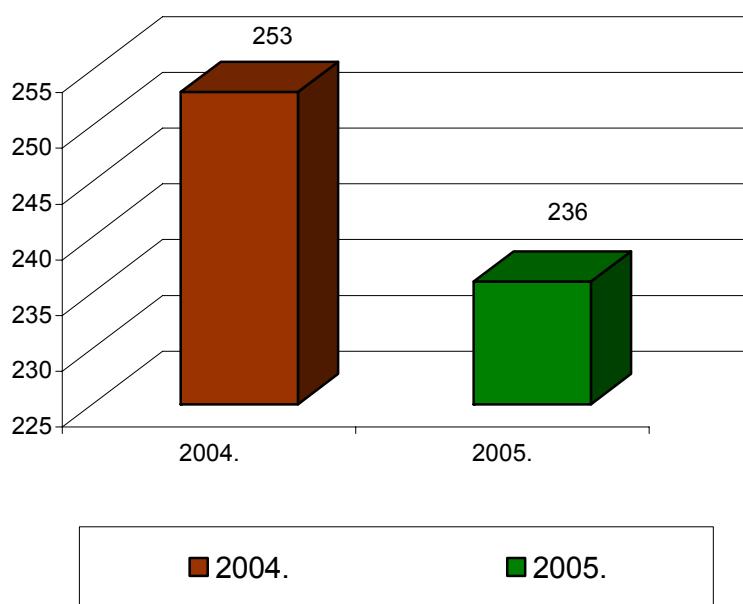
Tijekom 2005. godine 527 zatvorenika odbijalo je zatvorsku hranu što je u odnosu na prethodnu godinu za 13 slučaja manje. Najčešće odbijanje hrane bilo je u Zatvoru u Osijeku i to u 183 slučaja. Odbijanje zatvorske hrane najčešće je motivirano ishodovanjem povoljnijeg statusa ili pogodnosti mimo propisanih pravila (ukidanje pritvora, premještaj u blaže uvjete, odobravanje određene pogodnosti i sl.) i lošim uvjetima smještaja.

Usporedni prikaz broja odbijanja zatvorske hrane

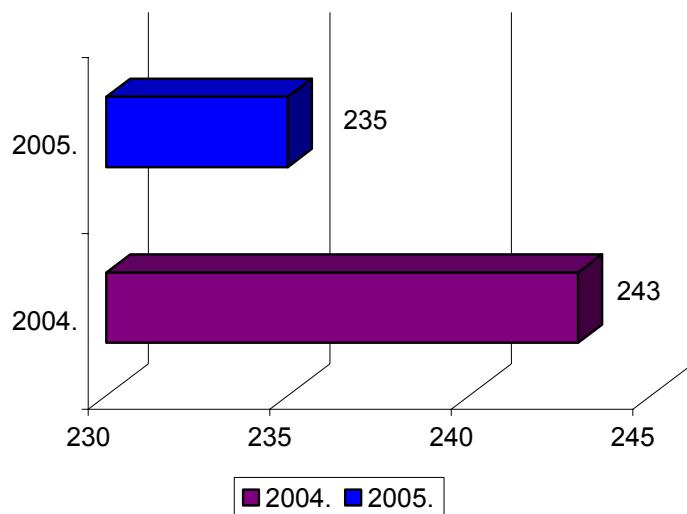
Tijekom 2005. godine evidentirano je 236 tjelesnih sukoba između zatvorenika. Najčešće su se tjelesni sukobi između zatvorenika događali zbog dugovanja nastalih hazardnim igrama, prijavljivanjem («cinkanjem») nedopuštenih radnji službenicima kaznionice, odnosno zatvora, kao osveta u svezi zajedničke uloge u kaznenom djelu ili kažnjavanje počinitelja seksualnih delikata prema djeci, te utjecaja zatvorskih uvjeta na zatvorenike.

Usporedni prikaz broja tjelesnih sukoba između zatvorenika

Tijekom 2005. godine samoozlijedilo se 235 zatvorenika, što je u odnosu na 2004. godinu 8 manje. Unatoč porastu broja zatvorenika a time i pogoršanih uvjeta njihova smještaja, broj samoozljedivanja je smanjen, što govori da je znatno poboljšan sveukupni stručni rad s zatvorenicima.

Usporedni prikaz broja samoozljedivanja zatvorenika

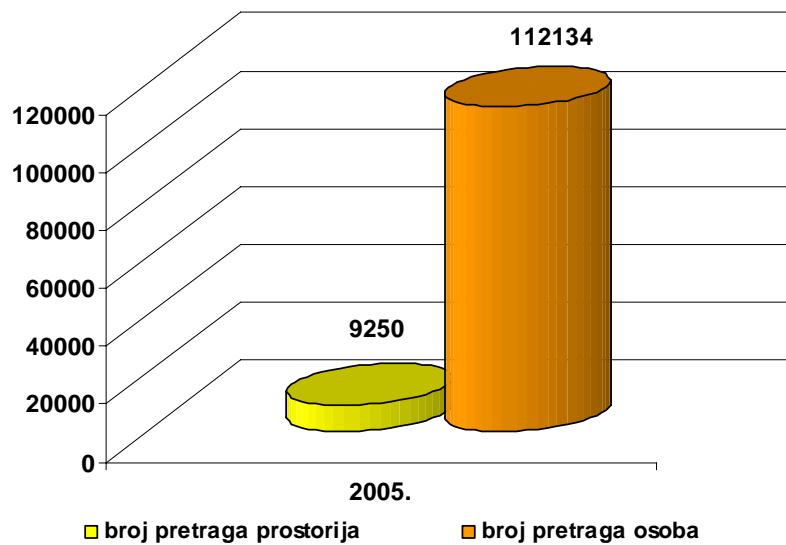
Značajniji porast pronađaka mobitela, opojnih droga i drugih nedozvoljenih predmeta bilježimo u 2005. godini u odnosu na 2004. godinu. Tako je u 2005. godini pronađeno ukupno 94 mobitela dok je u 2004. godini pronađeno 33 mobitela, a što je uvjetovano povećanjem broja zatvorenika, broja posjetitelja, paketa i sl. Međutim, u 2005. godini bilježi se bitniji porast sigurnosnih mjera koje utječu na otkrivanje nedozvoljenih predmeta, pa je tako i brojka pronađenih predmeta bila veća nego u 2004. godini.

Broj pronađenih nedopuštenih stvari

Pronađene nedopuštene stvari	2005.
mobitel	94
dijelovi mobitela	51
pila	6
nož i sl.	653
vrsta i količina droge u gr.	32,84 9,2 19,8 0 10,6
tablete u gr.	518

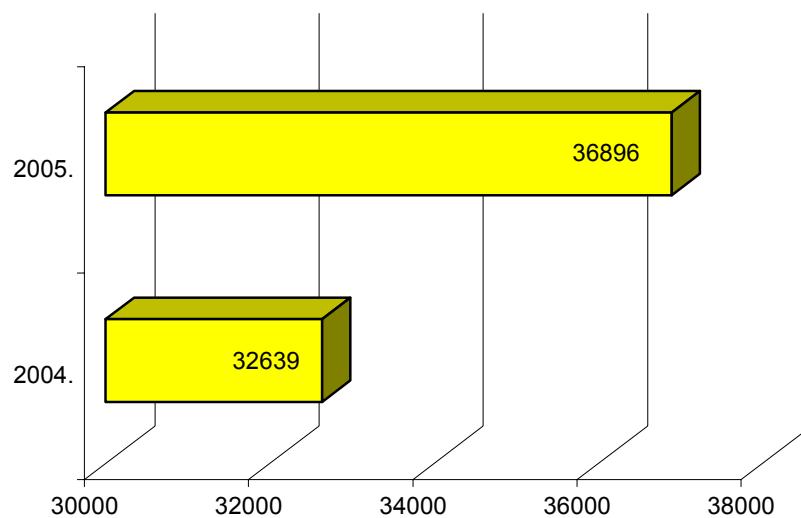
U 2005. godini službenici pravosudne policije obavili su 9250 pretraga prostorija u kojima borave, rade ili se kreću zatvorenici, te 112134 pretrage zatvorenika.

Broj pretraga prostorija i zatvorenika u 2005. godini

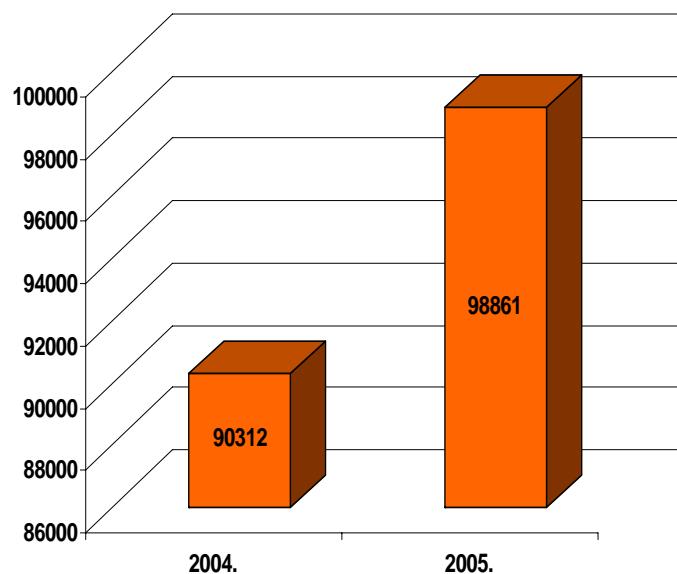
Zbog povećanja broja zatvorenika povećan je opseg poslova službenika pravosudne policije. Tako je u 2005. godini zaprimljeno i pregledano 36896 paketa, a u 2004. godini 32639.

Usporedni prikaz broja primljenih paketa

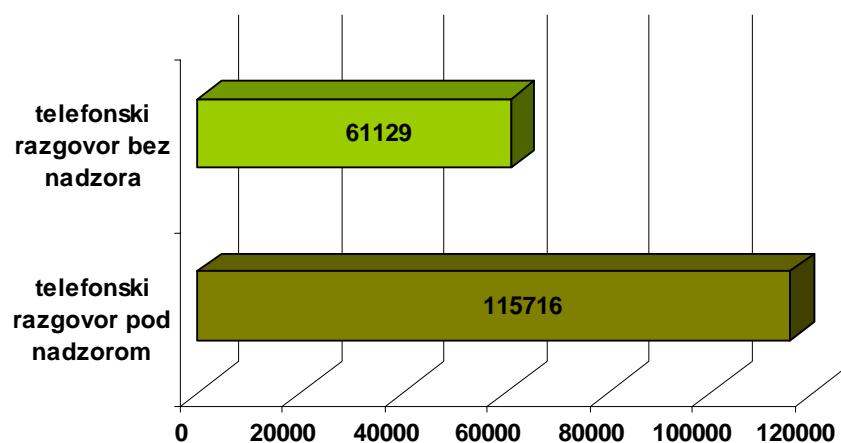
Tijekom 2005. godine primljena je ukupno 98861 posjeta zatvorenicima i to 43314 preko fizičke prepreke, 30383 otvorene posjete bez fizičke prepreke, 5740 bez nadzora, 17912 posjeta odvjetnika, 185 posjeta konzularnih predstavnika te 1327 ostalih vrsta posjeta.

Usporedni prikaz broja posjeta zatvorenicima

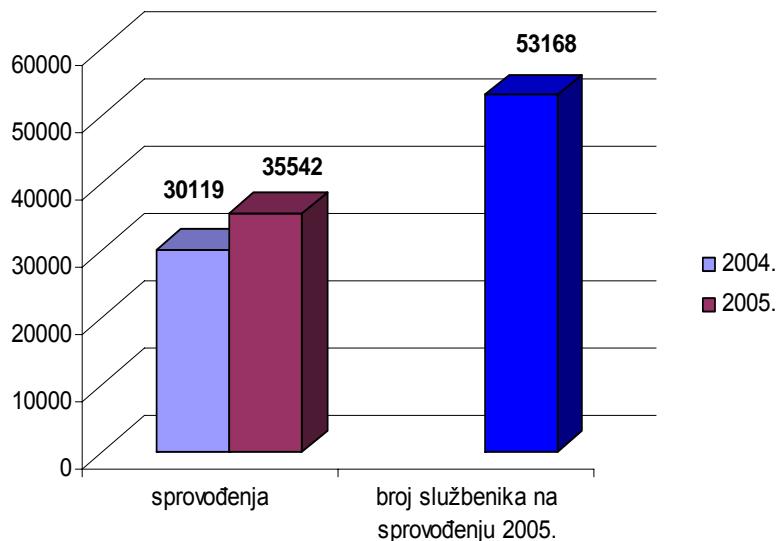
Zatvorenici su u 2005. godini obavili 61129 telefonskih razgovora bez nadzora, a 115716 s nadzorom. Prilikom obavljanja telefonskog razgovora bez nadzora službenici pravosudne policije ne nadziru telefonski razgovor ali sprovode zatvorenika iz prostorije u kojoj je smješten do telefonske govornice i natrag.

Broj telefonskih razgovora zatvorenika u 2005. godini

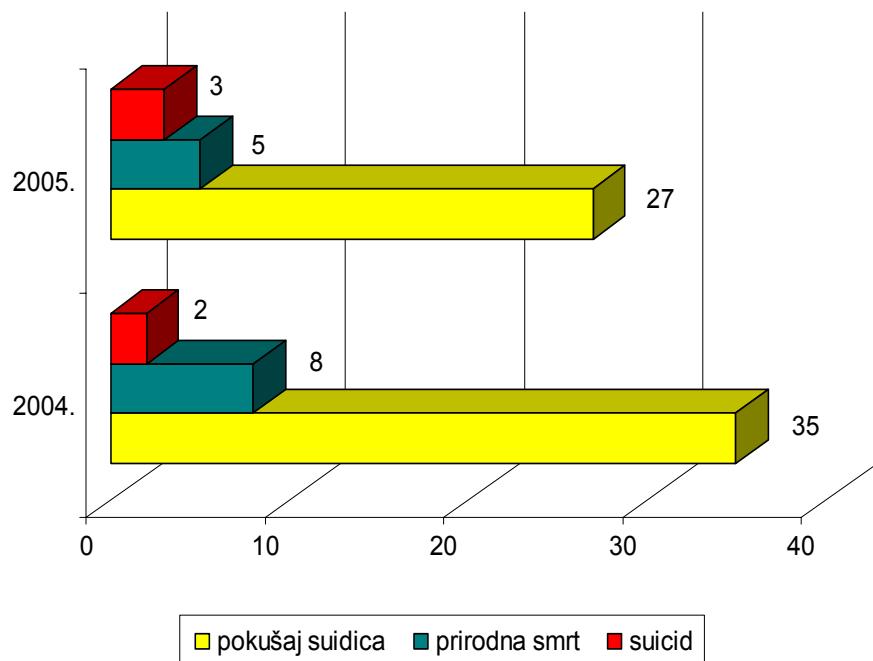
Službenici pravosudne policije u 2005. godini sproveli su 35542 zatvorenika i to: 18220 po nalogu suda, 3259 u zatvorsku bolnicu, 9905 u ostale zdrastvene ustanove, 1264 temeljem rješenja o premještaju te 2894 po raznim osnovama. Za sprovođenje ovog broja zatvorenika angažirano je 53168 službenika pravosudne policije. Bitno je istaknuti da je broj sprovođenja u 2005. godine porastao za 18% u odnosu na prethodnu godinu.

Usporedni prikaz broja sprovođenja zatvorenika
i broj službenika uključenih u sprovođenje

U 2005. godini 3 zatvorenika počinila su samoubojstvo a 27 ih je pokušalo samoubojstvo. Prirodnom smrću umrlo je 5 zatvorenika.

Usporedni prikaz broja samoubojstava, prirodnih smrti i pokušaja samoubojstava

Uzevši u obzir sve naprijed navedene činjenice koje utječu na opće stanje sigurnosti u kaznionicama, zatvorima i odgojnim zavodima, a prvenstveno:

- prekapacitiranost kaznionica i zatvora,
- nepotpunjenost radnih mjeseta službenika pravosudne policije,
- pretežno smanjen broj incidentnih događaja u 2005. u odnosu na prethodnu godinu, može se reći da je stanje sigurnosti u cijelokupnom zatvorskom sustavu zadovoljavajuće i u granicama trenutačnih mogućnosti.

VIII. STANJE OBJEKATA I OPREME KAZNIONICA, ZATVORA I ODGOJNIH ZAVODA

Objekti

Stanje objekata u zatvorskem sustavu nije promijenjeno u odnosu na Izvješće za 2004. godinu. U većini objekata kaznionica, zatvora i odgojnih zavoda potrebno je izvršiti građevinske adaptacije ili sanacije.

U Zatvorskoj bolnici nedostaje odjel za izvršavanje sigurnosne mjere obveznog psihijatrijskog liječenja izrečene uz kaznu zatvora. Projektna dokumentacija za izgradnju objekta je izrađena, planirana je adaptacija postojećeg objekta.

Nedostatni su smještajni kapaciteti u odjelu za izvršavanje kazne maloljetničkog zatvora u Kaznionici u Požegi. Sanitarni čvorovi su zajednički na odjelu, a nedostaju i prostori za druge aktivnosti i sadržaje koji su nužni za ispunjenje svrhe izvršavanja kazne zatvora i resocijalizaciju ove mlade zatvoreničke populacije.

U Kaznionici u Glini, osim novoadaptiranog objekta za smještaj 40 zatvorenika, ostali smještajni prostori nisu u potpunosti usklađeni sa propisanim standardima smještaja zatvorenika.

Objekt Zatvora u Sisku je neodgovarajuće arhitektonske gradnje, uprava je smještena u barakama u dvorištu i dijelom u Policijskoj upravi, a u tijeku je i postupak za povrat zgrade bivšim vlasnicima (objekt bivše tvornice).

U Zatvoru u Zadru u sobama je smješten veći broj zatvorenika od standarda smještaja budući da je dio zgrade koji je preuzet od Ministarstva unutarnjih poslova neuređen te se stoga ne koristi.

U Odgojnem zavodu Turopolje smještajni prostor za odgajanike nužno je adaptirati. Dvorana za tjelovježbu ne koristi se zbog mogućeg urušavanja radi narušene statike. Zbog arhitektonskog rješenja smještajnog objekta nemoguća je dosljedna podjela odgajanika u odgojne skupine. Nedostaje prostor za smještaj odgajanika u uvjetima pojačanog nadzora i skrbi, pa se stoga smještavaju u Zatvoru u Sisku umjesto u poseban odjel u Odgojnem zavodu Turopolje. Nedostaju i prostori za organiziranje slobodnog vremena odgajanika kao i prostor za smještaj uprave Zavoda.

Stanje objekata Kaznionice u Požegi za žene su nezadovoljavajući u pogledu infrastrukture i građevinskog dijela objekata.

U ostalim kaznionicama i zatvorima također su nužni manji investicijski zahvati kao što su sanacija vodovodne i kanalizacijske instalacije, sustava grijanja, saniranje krovišta i slično.

Oprema

Tijekom 2005. godine nabavljeno je 8 vozila od čega 7 specijalnih vozila tzv. marica i 1 vozilo hladnjača. Od ostale opreme nabavljeno je: 7 fotokopirnih strojeva, 10 telefaks uređaja, 3 telefonske centrale, 100 ručnih radio stanica tzv. motorola, 32 kompleta za hitne intervencije pravosudne policije, 2 kotla za kuhanje i 1 štednjak. Nabavljeno je rublje, odjeća, obuća, posteljina, higijenski pribor i sportska oprema za zatvorenike, te odore i pripadajuća oprema za 700 službenika pravosudne policije.

Nastavljena je informatizacija i unifikacija dijela finansijsko-knjigovodstvenog poslovanja čime je omogućena neposredne komunikacije Središnjeg ureda s kaznionicama, zatvorima i odgojnim zavodima u ovom segmentu rada. Izrađen je program maticе zatvorenika, ali za njegovu implementaciju u 2005. godini nisu bila osigurana finansijska sredstva.

Usprkos nabavi navedene opreme, stanje opreme u sustavu je i nadalje **nedostatno** u pogledu količina i kvalitete te nedostaje:

1. namještaj za smještajne prostore zatvorenika (ormarići, kreveti, stolovi, stolice,),
2. uredski namještaj i uredska oprema,
3. komunikacijska oprema (telefonske centrale, interfonska veza, i unutarnja radio veza danas se koristi zastarjela i neispravna odbačena od MUP-a),
4. oprema za kuhanje (kotlovi, komore, hladnjaci i sl.) i pravonice,
5. agregati i oprema za protupožarnu zaštitu i interventne situacije pravosudne policije,
6. medicinska oprema,
7. sportska oprema za zatvorenike i službenike,
8. projekti i izvođenje video nadzora radi sprječavanja bijega, otmica, nasilnih ulazaka i sl.
9. sve vrste vozila (specijalna vozila, dostavna, traktori, hladnjača, autobus i osobna), specijalna vozila u prosjeku imaju više od 200.000 km i starost preko 11 godine,
10. umrežavanje sustava, izrada i uvođenje programa maticе zatvorenika, zaposlenika zatvorskog sustava te nabava potrebne informatičke opreme,
11. odore i oprema pravosudne policije.

IX. FINANCIJSKA IZVJEŠĆA O POSLOVANJU KAZNIONICA, ZATVORA I ODGOJNIH ZAVODA

1. Temeljni finansijski izvještaji

Zbrojni rezultati poslovanja prema Izvještaju o prihodima i rashodima za razdoblje siječanj – prosinac 2005. godine iskazuju slijedeće osnovne karakteristike ostvarenja, i to:

PRIHODI IZ PRORAČUNA ZA FINANCIRANJE	
REDOVNE DJELATNOSTI	349,837.973 kn
PRIHODI OD VLASTITE DJELATNOSTI	35,264.428 kn
<u>OSTALI PRIHODI</u>	<u>5,136.311 kn</u>
PRIHODI I PRIMICI UKUPNO	390,238.712 kn
<u>RASHODI I IZDACI UKUPNO</u>	<u>396,180.197 kn</u>
MANJAK PRIHODA I PRIMITAKA	5,941.485 kn
MANJAK PRIHODA I PRIMITAKA PRENESENI	20,998.888 kn
MANJAK PRIHODA PRIMITAKA ZA <u>POKRIĆE U SLIJEDEĆEM RAZDOBLJU</u>	<u>26,940.373 kn</u>

Manjak prihoda i primitaka za prijenos u slijedeće razdoblje je manji u odnosu na ukupne nepodmirene obveze na dan 31. prosinca 2005. godine, i to za stanje materijala namijenjenih proizvodnji u zatvorskim radionicama jer isti u trenutku nabave ne terete troškove, te za naknade za bolovanja na teret HZZO-a, budući iste predujmljuje Državni proračun, a troškovima se tereti HZZO.

Na dan 31. prosinca 2005. godine ukupne nepodmirene obveze za tekuće rashode na teret Državnog proračuna iznose 22,639.633,14 kn, od čega dospjele iznose 15,986.398,10 kn, a nedospjele 6,653.235,04 kn. Istovremeno ukupne obveze tekućih rashoda vlastite djelatnosti iznose 6,873.959,34 kn.

Struktura ukupnih prihoda je slijedeća:

- Prihodi iz proračuna.....	89,65%
- Prihodi od vlastite djelatnosti.....	9,04%
- Ostali prihodi i primici.....	1,31%, od čega:
- Prihodi po posebnim propisima	0,56%
- Pomoći iz proračuna.....	0,62%
- Prihodi od prodaje imovine.....	0,10%
- Prihodi od imovine.....	0,02%
- Prihodi od donacija.....	0,01%

Iz danog pregleda je vidljivo da strukturalno najdominantnije učešće u ukupnim prihodima i primicima, osim prihoda iz proračuna čine prihodi od vlastite djelatnosti. Osim naplaćenih prihoda od vlastite djelatnosti (35,264.428 kn), kaznionice i zatvori su ostvarili i nenaplaćene, odnosno obračunate prihode u iznosu od (7,705.461 kn), odnosno ukupni prihodi od vlastite djelatnosti iznose 42,969.889 kn. Navedeni prihodi odnose se prvenstveno na prihode ostvarene radom zatvorenika (96%), a manjim dijelom na prihode od prehrane i smještaja zaposlenika(4%).

Ostali prihodi i primici se najvećim dijelom odnose na prihode po posebnim propisima, odnosno na prihode ostvarene od trgovačkog društva „Lipovica“ d.o.o. s temelja obveze sufinanciranja zatvorskog sustava (1,888.845 kn), naplate spornih potraživanja, naplate šteta od zatvorenika, refundacija iz proteklih godina i slično i na tekuće pomoći iz

proračuna, odnosno na poticaje Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodnog gospodarstva poljoprivrednim radionicama kaznionica (2,308.036 kn).

Struktura ukupnih rashoda je slijedeća:

1. Rashodi za zaposlene	68,30%
2. Materijalni rashodi	31,04%
3. Financijski rashodi	0,09%
4.Rashodi za nabavu nefinansijske imovine	0,56%
5.Izdaci za finansijsku imovinu	0,01%

2. Izvješće o utrošenim sredstvima

Za izvršavanje kaznenopravnih sankcija i mjera, u promatranom razdoblju, utrošeno je kako slijedi:

Vrsta rashoda	ukupni rashodi (u kn)	učešće u ukupnim rashodima (u postocima)
1. Plaće	203,987.652	56,41
2. Ostali rashodi za zaposlene	9,212.799	2,55
3. Doprinosi na plaće	57,384.771	15,87
4. Službena putovanja	1,233.950	0,34
5. Naknade za prijevoz	11,987.341	3,32
6. Stručno usavršavanje	227.830	0,06
7. Uredski materijal i ostali materijalni rashodi	3,808.243	1,05
8. Materijal i sirovine	23,658.958	6,54
9. Energija	15,578.232	4,31
10. Materijal i dijelovi za tek. i inv. održavanje	2,684.736	0,74
11. Sitni inventar i autogume	611.390	0,17
12. Usluge telefona, pošte...	2,203.796	0,61
13. Usluge tek. i invest. održavanja	3,038.329	0,84
14. Usluge promidžbe i informiranja	186.515	0,05
15. Komunalne usluge	8,272.012	2,29
16. Zdravstvene i veterinarske usluge	8,855.086	2,45
17. Intelektualne i osobne usluge	1,477.234	0,41
18. Računalne usluge	99.219	0,03
19. Ostale usluge	328.776	0,09
20. Naknade za rad zatvorenika	5,262.742	1,46
21. Premije osiguranja	475.470	0,13
22. Reprezentacija	160.744	0,04
23. Financijski rashodi	133.407	0,04
24. Ostali nespomenuti rashodi	733.494	0,20
Ukupno	361,602.726	100

Navedeni rashodi terete sredstva Državnog proračuna sa 98,16%, sredstva vlastite djelatnosti sa 1,35%, a ostale izvore sa 0,49%.

U odnosu na ukupne, prethodno navedene rashode, prosječni trošak po jednom zatvoreniku iznosi **309,73 kuna dnevno** što je za 1,91% niže u odnosu na razdoblje siječanj – prosinac 2004. godine.

Uzimajući u obzir samo direktne troškove zatvorenika, prosječni dnevni trošak po jednom zatvoreniku **iznosi 51,32 kn**, što je povećanje za 1,46% u odnosu na razdoblje siječanj - prosinac 2004. godine.

Nastavno dajemo prikaz po kaznionicama, zatvorima i odgojnim zavodima.

Red. broj	KAZNIONICA, ZATVOR ODNOŠNO ODGOJNI ZAVOD	Prosječni dnevni ukupni trošak po 1 zatvoreniku	Indeks u odnosu na prosjek	Prosječni direktni dnevni trošak po 1 zatvoreniku	Indeks u odnosu na prosjek	Odnos:1 zaposlenik na xy zatvorenika
1.	Zatvorska bolnica u Zagrebu	515,31	166	83,27	162	1/0,80
2.	Kaznionica u Glini	279,87	90	57,82	113	1/1,43
3.	Kaznionica u Lepoglavi	256,17	83	49,04	96	1/1,63
4.	Kaznionica u Lipovici-Popovači	353,01	114	64,98	127	1/1,33
5.	Kaznionica u Požegi	544,16	176	68,97	134	1/0,71
6.	Kaznionica u Turopolju	458,42	148	57,35	112	1/0,79
7.	Odgojni zavod Turopolje	747,87	241	90,28	176	1/0,57
8.	Kaznionica u Valturi	401,27	129	47,47	92	1/0,86
9.	Zatvor u Bjelovaru	234,38	76	36,64	71	1/1,70
10.	Zatvor u Dubrovniku	399,69	129	40,25	78	1/0,97
11.	Zatvor u Gospiću	361,55	117	70,11	137	1/1,43
12.	Zatvor u Karlovcu	370,32	120	37,55	73	1/1,08
13.	Zatvor u Osijeku	196,84	63	30,10	59	1/1,92
14.	Zatvor u Požegi	249,99	81	33,55	65	1/1,79
15.	Zatvor u Puli	269,24	87	50,96	99	1/1,53
16.	Zatvor u Rijeci	216,91	70	42,25	82	1/1,92
17.	Zatvor u Sisku	276,88	89	42,32	82	1/1,49
18.	Zatvor u Splitu	306,05	99	56,51	110	1/1,53
19.	Zatvor u Šibeniku	314,57	102	55,38	108	1/1,42
20.	Zatvor u Varaždinu	217,72	70	30,88	60	1/1,96
21.	Zatvor u Zadru	316,04	102	33,66	66	1/1,15
22.	Zatvor u Zagrebu	245,57	79	48,56	95	1/1,74
	UKUPNO	309,73	100	51,32	100	1/1,36

Napominjemo da je iskazani prosječni dnevni trošak po zatvoreniku u kaznionicama u Požegi i Turopolju smanjen za prosječne troškove prehrane koji se odnose na zatvorenike i maloljetnike u Zatvoru u Požegi i Odgojnog zavodu Turopolje, odnosno za isti je iznos povećan prosječni dnevni trošak po zatvoreniku i maloljetniku u Zatvoru u Požegi i Odgojnog zavodu Turopolje. Dnevni trošak po zatvoreniku u Kaznionici u Turopolje smanjen je i za troškove smještaja i sredstava za čišćenje koji se odnose na Odgojni zavod Turopolje, a povećan u Odgojnog zavodu Turopolje. Korigirani su, također, i troškovi prehrane kod korisnika koji su bez naknade preuzele prehrambene proizvode od drugih korisnika unutar zatvorskog sustava.

Struktura direktnih troškova zatvorenika je slijedeća:

- prehrana	38,12%	odnosno	19,56 kn
- smještaj	29,94%	odnosno	15,37 kn
- liječenje	14,45%	odnosno	7,41 kn
- naknade za rad u reziji	7,27%	odnosno	3,73 kn
- potrošni materijal	3,80%	odnosno	1,95 kn
- preprate	4,11%	odnosno	2,11 kn
- slob. aktiv. i izobrazba	0,77%	odnosno	0,40 kn
- ostalo	1,54%	odnosno	0,79 kn

3. Usporedni prikaz osnovnih finansijskih pokazatelja poslovanja u razdoblju od 2003. do 2005. godine

Radi cjelovitijeg uvida u finansijsko poslovanje kaznionica, zatvora i odgojnih zavoda, nastavno se daje usporedni prikaz osnovnih finansijskih pokazatelja poslovanja u razdoblju od 2003. do 2005. godine.

a) rezultati poslovanja iskazani po godišnjem obračunu

	2003.	2004.	2005.	% smanjenja/ povećanja 2004./2003.	% smanjenja/ povećanja 2005/2004.	% smanjenja/ Povećanja 2005/2003.
Prihodi iz proračuna za zaposlene	258,346.381	272,090.613	282,584.915	5,32%	3,86%	9,38%
Prihodi iz proračuna za tekuće rashode	53,329.493	66,960.000	67,253.058	25,56%	0,44%	26,11%
Prihodi iz proračuna ukupno	311,675.874	339,050.613	349,837.973	8,78%	3,18%	12,24%
Prihodi od vlastite djelatnosti	42,358.941	34,366.447	35,264.428	- 18,87%	2,61%	- 16,75%
Ostali prihodi	8,114.382	5,966.233	5,136.311	- 26,47%	- 13,91%	- 36,70%
UKUPNI PRIHODI	362,149.197	379,383.293	390,238.712	4,76%	2,86%	7,76%
UKUPNI RASHODI	372,782.615	378,877.161	396,180.197	1,63%	4,57%	6,28%
Višak prihoda		506.132				
Manjak prihoda	10,633.418		5,941.485			- 44,12%
Manjak prihoda preneseni	11,658.693	21,500.988	20,998.888	84,42%	- 2,34%	80,11%
Manjak prihoda za pokriće u sljedećem razdoblju	22,292.111	20,944.856	26,940.373	- 6,04%	28,63%	20,85%

b) nepodmirene dospjele obveze na teret Državnog proračuna

Nepodmirene dospjele obveze na teret prorač.	2003.	2004.	2005.	% smanjenja/ povećanja 2004/2003.	% smanjenja/ povećanja 2005/2004.	% smanjenja/ povećanja 2005/2003.
Iznos u kn i postocima	19,463.585,27	12,078.891,96	15,986.398,10	- 37,94%	32,35%	- 17,87%

c) direktni prosječni dnevni trošak po zatvoreniku

Direktni dnevni prosječni trošak po zatvoreniku	2003. g.	2004. g.	2005. g.	% smanjenja/ povećanja 2004/2003.	% smanjenja/ povećanja 2005/2004.	% smanjenja/ povećanja 2005/2003.
Prehrana	20,36 kn	19,09 kn	19,56 kn	- 6,24%	2,46%	- 3,93%
Smještaj	15,32 kn	14,93 kn	15,37 kn	- 2,55%	2,95%	0,33%
Liječenje	7,65 kn	7,45 kn	7,41 kn	- 2,61%	- 0,54%	- 3,14%
Ostalo	8,37 kn	9,11 kn	8,98 kn	8,84%	- 1,43%	7,29%
UKUPNO	51,70 kn	50,58 kn	51,32 kn	- 2,17%	1,46%	- 0,74%

U izradi Izvješća o stanju i radu kaznionica, zatvora i odgojnih zavoda u 2005. godini analizirani su i uključeni svi prijedlozi, mišljenja i primjedbe koje su navedene u Izvješću Pučkog pravobranitelja o stanju ljudskih prava u zatvorima, kaznionicama i odgojnim zavodima u Republici Hrvatskoj za 2005. godinu.

X. OCJENA STANJA I RADA KAZNIONICA, ZATVORA I ODGOJNIH ZAVODA

Tijekom 2005. godine organizacija rada bila je otežana u odnosu na 2004. godinu iz razloga:

- povećanog broja zatvorenika posebno u zatvorenim kaznionicama i zatvorima i prekapacitiranosti,
- nedostatka prostora za sve propisane aktivnosti i sadržaje koji se utvrđuju pojedinačnim programom izvršavanja kazne zatvora za zatvorenike,
- nepotpunjenih radnih mjesta posebno u odnosu na poslove osiguranja, tretmana i zdravstvene skrbi zatvorenika,
- potrebe usklađivanja smještajnih uvjeta za zatvorenike i odgajanike sa propisanim standardima,
- nedostatnih kapaciteta za izvršavanje kazne zatvora i sigurnosne mjere obveznog psihiatrijskog liječenja,
- izvršavanje kazne maloljetničkog zatvora u uvjetima koji nisu odgovarajući,
- nedostatka potrebne opreme ili amortizirane opreme i za zatvorenike i za zaposlenike,
- nedostatno osiguranih finansijskih sredstava u državnom proračunu i nepokrića dugovanja prenesenih iz ranijih godina.

XI. POSEBNO IZVJEŠĆE O IZVRŠAVANJU UVJETNE OSUDE SA ZAŠTITNIM NADZOROM I RADA ZA OPĆE DOBRO NA SLOBODI

Izvršavanje kaznenopravnih sankcija uvjetne osude sa zaštitnim nadzorom i zamjene kazne zatvora do šest mjeseci radom za opće dobro na slobodi u nadležnosti je Središnjeg ureda Uprave za zatvorski sustav Ministarstva pravosuđa, na temelju članka 54. i 70. Kaznenog zakona, a propisano je Zakonom o izvršavanju zaštitnog nadzora i rada za opće dobro na slobodi i provedbenim propisima:

- Pravilnik o načinu rada i odgovornosti, izobrazbi i evidenciji povjerenika i pomoćnika povjerenika, izboru pomoćnika povjerenika, matici i osobniku osuđenika,
- Pravilnik o mjerilima za utvrđivanje naknade određenim povjerenicima i pomoćnicima povjerenika na izvršavanju kaznenopravnih sankcija uvjetne osude sa zaštitnim nadzorom i rada za opće dobro na slobodi,
- Pravilnik o vrsti i uvjetima rada za opće dobro na slobodi.

Svrha izvršavanja zaštitnog nadzora i rada za opće dobro jest da se, uvažavajući opću svrhu kaznenopravnih sankcija, osuđenik kojemu je određenim uvjetima i obvezama ograničena sloboda ne isključi iz društva, već da se uz pomoć i nadzor društvene zajednice, dragovoljno, osobnim postupcima, radom i odnosom prema posljedicama izazvanim počinjenim djelom razvije svijest o štetnosti određenih ponašanja i odgovornosti za štetne posljedice.

Ove sankcije se izriču punoljetnim osobama najčešće za kaznena djela: zlouporabe opojnih droga (čl. 173/1 i 173/2 KZ), zanemarivanja i zlostavljanje maloljetnika (čl. 213 KZ)

(samo zaštitni nadzor), nasilja u obitelji (čl. 215a KZ), imovinska kaznena djela (čl.216 KZ) i izazivanje prometne nesreće (čl. 272 KZ).

Nažalost, sudovi i državno odvjetništvo nisu dovoljno upoznati sa mogućnostima i načinom izvršavanja alternativnih sankcija u praksi, pa će se putem Pravosudne akademije Ministarstva pravosuđa inicirati održavanje niza radionica na temu izricanja alternativnih sankcija tijekom ove godine. Naime, samo 28 općinskih sudova (od 108) te 15 županijskih (od 21) izriču alternativne sankcije. Najčešće ih izriču slijedeći sudovi: Općinski (Odjel za mladež) i Županijski sud u Zagrebu, Općinski sud u Splitu, Općinski i Županijski sud u Požegi, Općinski i Županijski sud u Čakovcu, Općinski i Županijski sud u Zadru, Općinski sud u Velikoj Gorici i Županijski sud u Slavonskom Brodu.

Tijekom 2005. godine bilo je samo nekoliko slučajeva opoziva uvjetne osude sa zaštitnim nadzorom ili zamjene rada za opće dobro na slobodi kaznom zatvora, što je zanemarivo u odnosu na 205 osuđenika prema kojima su se izvršavale alternativne sankcije.

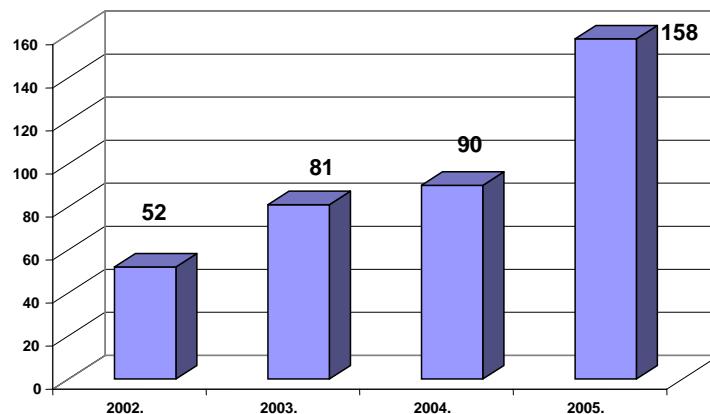
U pravilu su alternativne sankcije zaštitni nadzor i rad za opće dobro na slobodi izrečene tijekom 2005. godine (ali u prethodnom razdoblju od 2002. godine) u 90% slučajeva prema punoljetnim muškim osobama, ranije neosuđivanim, prosječne dobi od 18 do 45 godina; prosječno se izriče 30-40 dana rada za opće dobro na slobodi, rok kušnje od 3 – 5 godina, uz sigurnosne mjere i posebne obveze.

U 2005. godini Središnji ured Uprave za zatvorski sustav zaprimio je 158 presuda u kojima je izrečena uvjetna osuda sa zaštitnim nadzorom i 100 presuda u kojima je kazna zatvora do šest mjeseci zamijenjena radom za opće dobro na slobodi (tri puta više uvjetne osude sa zaštitnim nadzorom i šest puta više rada za opće dobro na slobodi u odnosu na 2002. godinu kada se počelo s izvršavanjem alternativnih sankcija).

Krajem 2005. godine Središnji ured se aktivno uključio u izmjenu sudskog poslovnika, glede izrade novih upisnika za zaštitni nadzor i rad za opće dobro na slobodi, kako bi se osigurao kvalitetniji sudski nadzor i praćenje zakonitog izvršavanja alternativnih sankcija.

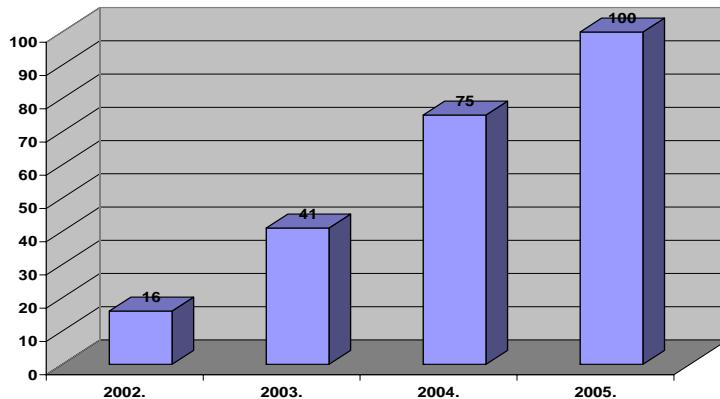
UVJETNA OSUDA SA ZAŠTITNIM NADZOROM

Godina	2002.	2003.	2004.	2005.	Ukupno
Zaprimaljeno predmeta	52	81	90	158	381

RAD ZA OPĆE DOBRO NA SLOBODI

Godina	2002.	2003.	2004.	2005.	Ukupno
Zaprimaljeno predmeta	16	41	75	100	232

Tijekom 2005. godine poslove provedbe zaštitnog nadzora i rada za opće dobro na slobodi obavljalo je 80 povjerenika (u cijeloj Hrvatskoj) prema 205 osuđenika (171 zaštitni nadzor i 34 rada za opće dobro).

Poslove izvršavanja zaštitnog nadzora i rada za opće dobro su obavljali državni službenici Ministarstva pravosuđa (službenici zaposleni u kaznionicama, zatvorima i odgojnem zavodu) i djelatnici zaposleni u ustanovama pod nadležnošću Ministarstva rada i socijalne skrbi (centri za socijalnu skrb, odgojni domovi i dr.). Naime, u travnju 2005. godine sklopljen je sporazum s Ministarstvom zdravstva i socijalne skrbi, jer je zbog velikog broja zaprimljenih presuda bilo nužno angažirati kao povjerenike i zaposlenike izvan Ministarstva pravosuđa. Kod zaštitnog nadzora uz uvjetnu osudu rok kušnje je od 1 do 5 godina, koliko u pravilu i traje zaštitni nadzor, što ima za posljedicu da su povjerenici predugo angažirani na jednom predmetu, pa se dio sudskih presuda ne može izvršavati. Naime, jedan povjerenik istovremeno može izvršavati 3 samo zaštitna nadzora uz uvjetnu osudu ili 3 rada za opće dobro.

U 2005. godini provedene su četiri izobrazbe povjerenika za izvršavanje zaštitnog nadzora i rada za opće dobro na slobodi u kojima je obuhvaćeno 86 kandidata.

Prošle godine sklopljeni su novi ugovori o postojanju zajedničkog interesa za izvršavanje rada za opće dobro na slobodi sa slijedećim pravnim osobama: Eko Centar Caput Insulae, Beli, Otok Cres, Gradsko komunalnom poduzeće Čakom d.o.o., Čakovec, Dom za starije i nemoćne Čakovec, Centar za odgoj i obrazovanje "Juraj Bonačić" Split, Centar za radnu terapiju i rehabilitaciju Stančić, Dugo Selo. Dakle, do sada je ugovor o postojanju zajedničkog interesa sklopljen sa 21 pravnom osobom u kojoj se može izvršiti rad za opće dobro na slobodi.

POPIS PRAVNIH OSOBA U KOJIMA SE IZVRŠAVA RAD ZA OPĆE DOBRO

Centar za radnu terapiju i rehabilitaciju Stančić, Dugo Selo
Centar za radnu terapiju osoba s oštećenjem u duševnom ili tjelesnom razvoju, Dubrovnik
Dječji dom Sv. Ana, Vinkovci
Dom umirovljenika "Cvjetni dom", Šibenik
Dom za odrasle osobe Zemunik, Zemunik Donji
Dom za starije i nemoćne osobe, Slavonski Brod
Dom za starije i nemoćne osobe, Vinkovci
Dom za starije i nemoćne osobe "Mali Krtec", Krk
Dom za starije i nemoćne osobe, Velika
Dom za starije i nemoćne osobe-Moj dom Majdenić, Donji Miholjac
Eko Centar Caput Insulae, Beli, Otok Cres
Pleternički komunalac d.o.o., Pleterica
Specijalna bolnica za ortopediju, Biograd n/m
Udruga "Preživjeli", Fažana
URIHO, Zagreb
Vodovod i odvodnja d.o.o., Benkovac
Zelenilo d.o.o., Karlovac
Gradsko kumunalno poduzeće Čakom d.o.o., Čakovec
Dom za starije i nemoćne Čakovec
Centar za odgoj i obrazovanje Juraj Bonači Split
Caritas Zadar
Komunalno poduzeće Pakrac
Udruga "Svi smo protiv", Remetinečka 60, Zagreb
Centar za rehabilitaciju Zagreb, Orlovac 2, Zagreb
Komunalno poduzeće "Gradina", Vis

U situaciji trajne prekapacitiranosti zatvorskog sustava, koja je europski trend, ali je nažalost postao trajni problem i penalnog sustava i u Republici Hrvatskoj, izricanje i izvršavanje većeg broja alternativnih sankcija postaje nužna potreba i jedan od važnijih i kvalitetnijih načina rješavanja tog problema.

Uz rasterećenje zatvorskog sustava izvršavanje alternativnih sankcija zaštitnog nadzora i rada za opće dobro na slobodi ima i znatan ekonomski i finansijski učinak, jer rastereće državni proračun (direktni trošak je za 2/3 manji po jednom osuđeniku, a indirektni trošak, tj. prosječni dnevni trošak čak 15-ak puta manji), a ujedno otklanja i sve negativne učinke koje kratke kazne lišenja slobode dokazano imaju na zatvorenike, njihove obitelji i društvo.

Zaključno se mora naglasiti velik kvalitativni i kvantitativni pozitivan pomak u izricanju i izvršavanju alternativnih sankcija tijekom 2005. godine, te kvalitativni pomak i velik iskorak u organizaciji mreže povjerenika izvan Uprave za zatvorski sustav, angažiranjem službenika iz sustava socijalne skrbi, što je omogućilo pokrivanje područja cijele Republike Hrvatske.